

Obce
jinak.cz

Analýza odpadového hospodářství a
návrhová opatření pro obec
Brandýsek

Červen 2023

Zadavatel:

Název: Obec Brandýsek
Sídlo: Slánská 62, 273 41 Brandýsek
IČO: 00234168
Starosta: Ing. Henrieta Rydlová

Zpracovatel:

Název společnosti: ARCH consulting
Právní forma: společnost s ručením omezeným
Sídlo: Sluštická 873/6, 100 00 Praha 10
IČO: 28779479
DIČ: CZ28779479
Web: <http://www.obcejinak.cz>
Email: info@obcejinak.cz
Jednatel společnosti: Ing. Aleš Choutka

Řešitelé: Ing. Olena Harastey
Ing. Miloň Malina
Jiří Jantač

Verze dokumentu: 1
Datum: 1. 6. 2023

2009-2023 ARCH consulting s.r.o. Veškerá práva vyhrazena.

Tento dokument je autorským dílem společnosti ARCH consulting s.r.o. a je chráněn příslušnými právními normami upravujícími oblast duševního vlastnictví, zejména autorským zákonem. Tento dokument obsahuje informace důvěrného charakteru a informace v něm obsažené jsou vlastnictvím společnosti ARCH consulting s.r.o. a jsou určeny pouze pro Zadavatele. Žádná část dokumentu nesmí být kopírována, uchovávána v dokumentovém systému nebo přenášena jakýmkoliv způsobem včetně elektronického, mechanického, fotografického či jiného záznamu a uveřejněna či poskytnuta třetí straně bez předchozí dohody a písemného souhlasu vlastníků.

Některé názvy použité v tomto dokumentu mohou být registrovanými ochrannými známkami nebo obchodními značkami.

Seznam zkratk

- BRKO - biologicky rozložitelný komunální odpad
- DtD - door to door (forma sběru odpadu)
- FO - fyzická osoba
- ISOH - informační systém odpadového hospodářství
- KO - komunální odpad
- MŽP - Ministerstvo životního prostředí
- N/A - nedostupné informace
- NK - nápojový karton
- NO - nebezpečný odpad
- OH - odpadové hospodářství
- OO - ostatní odpad
- OSVČ - osoba samostatně výdělečně činná
- OZV - obecně závazná vyhláška
- PO - právnická osoba
- PS - podnikatelský subjekt
- SD - sběrný dvůr
- SEPAR - vybrané vytríděné složky komunálního odpadu podskupiny 20 01 a 15 01 (papír, plast, sklo, kovy a nápojový karton)
- SH - sběrné hnízdo
- SKO - směsný komunální odpad (20 03 01)
- SM - sběrné místo
- TS - technické služby
- VO - objemný odpad (20 03 07)
- VÚT - Vysoké učení technické

Obsah

Analytická část	6
1. Úvod	6
2. Geografie a sociologie obce	9
3. Organizace OH v obci	11
3.1. Legislativa spojená s odpadovým hospodářstvím obce	11
3.1.1. Obecně závazné vyhlášky obce.....	12
3.1.2. Smluvní dokumentace s dodavateli služeb v oblasti OH	16
3.2. Podnikatelské subjekty.....	20
3.3. Informování a vzdělávání občanů	22
3.4. Zařízení pro nakládání s odpady	23
3.4.1. Sběrné místo.....	23
4. Ekonomika odpadového hospodářství	24
5. Produkce a nakládání s odpady v obci	28
5.1. Celková produkce odpadů.....	28
5.1.1. Míra separace	30
5.2. Směsný komunální odpad (SKO)	32
5.3. Separované složky komunálního odpadu (SEPAR).....	35
5.4. Objemný odpad (VO)	39
5.5. Biologicky rozložitelný odpad	41
5.6. Nebezpečný odpad (NO).....	43
5.7. Ostatní druhy odpadů	45
5.8. Zpětný odběr	46
6. Souhrn analytické části	47
7. SWOT analýza	51
Závěry analýzy odpadového hospodářství.....	52
8. Návrhová opatření	52
9. Závěr	54
Seznam zdrojů.....	55
Seznam tabulek, grafů a obrázků	55

Analytická část

1. Úvod

Analýza odpadového hospodářství je zpracována na žádost obce Brandýsek v návaznosti na nabytí platnosti nové odpadové legislativy a s ní spojenými novými požadavky na obce. Hlavním cílem analýzy je posouzení současného stavu odpadového hospodářství obce v porovnání se statistickými údaji o nakládání s odpady v rámci celé ČR včetně zhodnocení vztahů mezi obcí, obyvateli a dodavateli služeb v rámci nakládání s odpady a adaptace na podmínky nové legislativy. Na základě provedeného zhodnocení jsou uvedena návrhová opatření k diskusi se zadavatelem jako podklad pro vytvoření strategie odpadového hospodářství obce.

V současné době prochází odpadové hospodářství velkými změnami a schválení nového zákona o odpadech je v mnoha ohledech právem nazýváno revolucí v odpadovém hospodářství. Nový zákon o odpadech (zákon č. 541/2020 Sb.) vychází z „Balíčku k oběhovému hospodářství“, který byl schválen Evropskou radou 05/2018. Jeho prioritou je především předcházení vzniku odpadů, materiálové využití a výrazné omezení skládkování odpadů, kdy členské státy usilují o zajištění toho, **aby od roku 2035 nebyl přijímán na skládku žádný odpad vhodný k recyklaci nebo jinému využití – zejména komunální odpad. Česká republika na tento požadavek reagovala v zákoně č. 541/2020 Sb. § 40, kde zakazuje ukládání využitelných odpadů na skládku od roku 2030.**

Obrázek č. 1: Hierarchie nakládání s odpady

Zdroj: Komunalniekologie.cz

Pro obce by tento fakt měl znamenat upoutání pozornosti na oblast odpadového hospodářství vzhledem k řadě nových povinností a úskalí, která nová odpadová legislativa přináší. Jedná se především o navýšení výdajů na odpadové hospodářství v následujících letech a plnění recyklačních cílů na úrovni obcí („míra separace“ odpadu), která bude ve střednědobém horizontu předmětem zájmu a kontrol ze strany orgánů státní správy. V zájmu obcí je tedy adaptovat se na změny tak, aby byl dopad do obecních rozpočtů co nejmírnější.

Obce a města mají ve snaze dosáhnout uvedených cílů nelehký úkol, a to vytrdit co největší možné množství potenciálně využitelné složky komunálních odpadů, respektive minimalizovat množství skládkovaných komunálních odpadů. Dle nového zákona o odpadech č. 541/2020 Sb. a doprovodných vyhlášek jsou v příloze č. 9, uvedeného zákona, stanoveny následující hodnoty poplatku jakožto součást ceny za uložení 1 t odpadu na skládku.

Tab. č. 1: Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základ poplatku (Kč/t)	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030+
-využitelný odpad	800	900	1 000	1 250	1 500	1 600	1 700	1 800	1 850	1 850
-zbytkový odpad	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
-nebezpečný odpad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Každá obec může na základě podání žádosti o „třídící slevu“ na skládce, kterou využívá, uplatnit slevu, a to na množství do výše násobku počtu obyvatel k 1.1. kalendářního roku předcházejícího poplatkovému období a množství odpadů na jednoho obyvatele uvedeného v následující tabulce pro kalendářní rok, ve kterém nastane poplatkové období. Dle přílohy č. 9 zákona o odpadech č. 541/2020 Sb. je započtena tato produkce jako odpad, na který se vztahuje výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku. Výše poplatku pro tento odpad je 500 Kč za tunu, až do roku 2025. Další produkce nad toto množství bude podléhat výši poplatku odpovídajícímu využitelnému odpadu pro dané poplatkové období.

Tab. č. 2: Množství skládkovaného odpadu na občana v tunách za rok, na které se vztahuje výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Produkce na občana	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Příklad: Představme si obec s 1000 obyvateli. Její produkce všech skládkovaných odpadů, tj. zejména směsného komunálního a objemného odpadu je 300 tun ročně. V roce 2022 by tak tato obec mohla čerpat slevu na prvních 190 tun odpadu, které odveze na skládku (0,19*1000). Tento odpad bude zpoplatněn poplatkem za ukládání odpadu na skládku ve výši 500 Kč/t. Zbylý odpad bude zpoplatněn jako využitelný, tedy 900 Kč/t. V roce 2022 tak tato teoretická obec zaplatí pouze na poplatek za ukládání odpadu na skládku 194 000 Kč (95 000 + 99 000). V roce 2029 by při zachování výchozích dat mohla stejná obec uplatnit slevu pouze na 120 tun zbytkového odpadu. Zbylých 180 tun bude vnímáno jako odpad využitelný. V takovém případě vzrostou výdaje na poplatek za ukládání odpadu na skládku na hodnotu 417 000 Kč. Jedná se tak o navýšení + 115 % za 8 let.

Z výše zmíněného vyplývá, že je v zájmu obcí zaměřit se na minimalizaci skládkovaného odpadu podporou předcházení jeho vzniku a maximálním možným vytríděním. Důvodem nastavení této strategie státem je dosažení závazných hodnot vyplývajících z legislativy EU, která připouští v roce 2035 maximálně 10 % skládkování komunálního odpadu a maximálně 25 % energetického využití v ZEVO. Zbylý odpad (min. 65 %) musí být materiálově využit.

Z uvedených hodnot recyklačních cílů rovněž vychází separační cíle pro obce, které jsou vzhledem ke kvalitě, a tedy využitelnosti komunálních SEPAR odpadů vyšší. Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb. v § 59 odst. 3 konkrétně stanovuje následující hodnoty:

Tab. č. 3: Separační cíle pro obce a města

Rok	2025	2030	2035
Hodnota separačního cíle	60 %	65 %	70 %

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Výpočet „míry separace“ je pro obce stanoven § 33 Vyhlášky č. 273/2021 Sb., která v příloze č. 9 stanovuje postup výpočtu. Obce v rámci každoročních ohlašovacích povinností uvedou „míru separace“ za předchozí rok. Nesplněním separačních cílů, jejichž milníky jsou definovány v roce 2025, 2030 a 2035 (viz výše), se obec, dle § 122 zákona o odpadech, vystavuje **riziku sankcí až do výše 200 tis. Kč za každý rok neplnění.**

Rovněž další změny v legislativě povedou k tomu, že společnosti poskytující služby v odpadovém hospodářství, budou muset využívat inovativních řešení při nakládání s odpady. Rostoucí nároky na inovace se promítnou do zvýšených nákladů a do cen konečných spotřebitelů (obcí a měst).

Pro původce odpadu (obce) je tedy z pohledu zákona o odpadech prioritou:

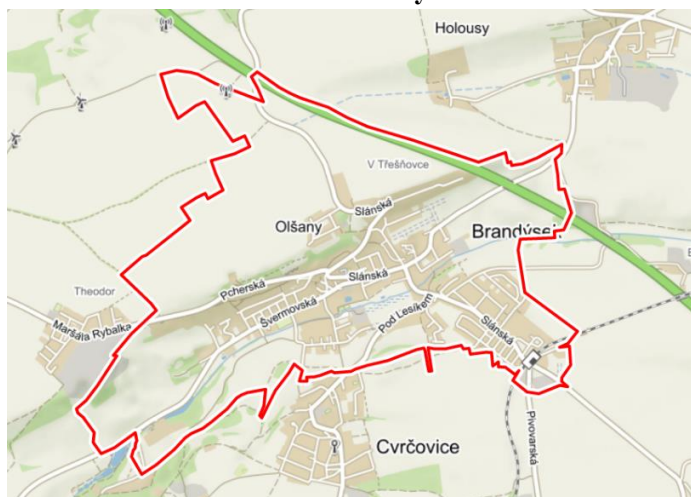
- 🌱 Předcházení vzniku odpadů,
- 🌱 Maximalizace míry třídění odpadů
- 🌱 Minimalizace produkce odpadů odstraňovaných na skládce (SKO, VO)

K těmto cílům budou již konkrétně směřovat návrhová opatření, která uvádíme v kapitole 8.

2. Geografie a sociologie obce

Obec Brandýsek se nachází ve Středočeském kraji v okrese Kladno. Vzdálenost obce od okresního města Kladno je přibližně 6 km a od centra Prahy přibližně 30 km. K 31. 12. 2022 bylo v obci hlášeno 2 222 trvale žijících obyvatel.

Obrázek č. 2: Území obce Brandýsek

Zdroj: *Mapy.cz*

Na území obce se nachází několik významných pamětihodností jako těžní věž dolu Michael, výklenková kaplička „Na Rovinách“, historický kamenný milník, pomník padlým v první světové válce, pomník civilním obětem nacistické okupace a pamětní deska padlým za květnového povstání.

Dle údajů z Českého statistického úřadu byl při sčítání obyvatel v roce 2011 poměr zástavby uvedený v tabulce č. 4.

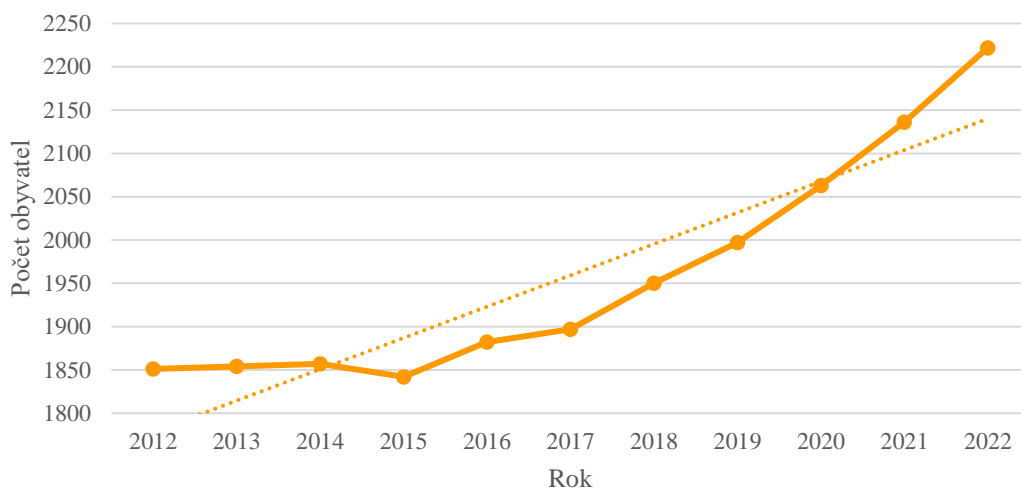
Tab. č. 4: Poměr zástavby

	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Celkem
Počet domů	602	12	5	619
Poměr zástavby	97 %	2 %	1 %	100 %

Zdroj: ČSÚ

Dle grafického znázornění vývoje počtu obyvatel lze konstatovat, že mezi roky 2012–2022 došlo k významnému nárůstu počtu obyvatel. Ve sledovaném časovém úseku přibylo 380 obyvatel, což v procentuálním vyjádření představuje přibližně 20,63 %. Z tohoto pohledu je přírůstek obyvatel v horizontu deseti let statisticky významný, a proto je třeba v dlouhodobém horizontu předpokládat změny produkce odpadu.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce Brandýsek

Zdroj: ČSÚ

Obec je plynofikována, proto v zimních měsících nedochází k nárůstu produkce smíšeného komunálního odpadu.

V katastru obce se také nachází dle interních podkladů obce 42 rekreačních objektů, jejichž produkce odpadu může zvyšovat produkci SKO v přepočtu na jednoho obyvatele a tím zvyšovat náklady na odstranění tohoto druhu odpadu.

Souhrn geograficko-sociologické části

- Obec Brandýsek je tvořena z 97 % rodinnými domy se zahradou.
- V posledních 10 letech došlo v obci k významnému nárůstu počtu obyvatel – 20,63 %.
- Obec je plynofikována.
- V katastru obce se nachází 42 rekreačních objektů.

3. Organizace OH v obci

3.1. Legislativa spojená s odpadovým hospodářstvím obce

Nakládání s odpady v obcích se řídí dle zákonů a vyhlášek, které jsou uvedeny níže (dále v textu dokumentu budou uváděny pouze názvy zákona bez čísla ze Sbírky zákonů).

Seznam zákonů a vyhlášek, které se týkají nakládání s odpady:

- 🌐 Zákon o odpadech (zákon č. 541/2020 Sb.)
- 🌐 Zákon o výrobcích s ukončenou životností (zákon č. 542/2020 Sb.)
- 🌐 Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností (zákon č. 543/2020 Sb.)
- 🌐 Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon č. 477/2001 Sb.)
- 🌐 Zákon o místních poplatcích (Zákon č. 565/1990 Sb.)
- 🌐 Vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška č. 273/2021 Sb.)
- 🌐 Vyhláška o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (vyhláška č. 8/2021 Sb.)
- 🌐 Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o obalech (vyhláška č. 30/2021 Sb.)
- 🌐 Metodické pokyny MŽP k nové odpadové legislativě (MZP/2020/720/5211, MZP/2020/720/5174)

Obcím plynou z platné legislativy také každoroční ohlašovací povinnosti týkající se produkce odpadů a způsobu nakládání s nimi a dále v případě změn také vydání nových obecně závazných vyhlášek. Dále je uveden výčet termínů pro odevzdání, respektive schválení.

Termíny:

- 🌐 Do 28.2. - Odevzdání hlášení ISPOP
- 🌐 Do 28.2. - Odevzdání dotazníku EKO-KOM (pokud je obec zapojena do kolektivního systému zpětného sběru odpadů z obalů)
- 🌐 Do 31.12. - Schválení obecně závazné vyhlášky o poplatku za komunální odpad (pokud došlo v obci ke změně výše poplatků či způsobu výběru poplatků)
- 🌐 Do 31.12. - Schválení obecně závazné vyhlášky o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (pokud došlo v obci ke změnám v systému nakládání s odpady)

3.1.1. Obecně závazné vyhlášky obce

V zásadě existují dva druhy obecně závazných vyhlášek (tzv. „standardní sada“), které se týkají odpadového hospodářství v obcích. První z nich zavádí v obci systém pro nakládání s odpadem, ta druhá zavádí poplatkovou povinnost občanů. Níže uvedeme bližší informace k oběma druhům zmíněných vyhlášek.

1) Obecně závazná vyhláška o stanovení obecního systému odpadového hospodářství

Dříve se tato vyhláška zpravidla nazývala „obecně závazná vyhláška o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů“, nyní obvykle „obecně závazná vyhláška o obecním systému odpadového hospodářství“ nebo „obecně závazná vyhláška o stanovení obecního systému odpadového hospodářství“.

Zákonné zmocnění pro vydávání tohoto typu obecně závazných vyhlášek obcí (dále v textu většinou jen „OZV“) bylo zakotveno v ustanovení § 17 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jehož platnost k 31. 12. 2020 skončila (dále v textu „**starý zákon o odpadech**“), který stanovil: „*Obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území. obecně závaznou vyhláškou může stanovit také systém nakládání se stavebními odpady produkovanými na jejím katastrálním území nepodnikajícími fyzickými osobami.*“

Nově je toto zákonné zmocnění zakotveno v ustanovení § 59 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále v textu „**nový zákon o odpadech**“), který ve svých odstavcích 4 až 6 stanoví:

„Ke splnění povinností podle odstavců 1 až 3 obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém“). Obecní systém může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou.

Pokud obec nastaví obecní systém obecně závaznou vyhláškou, může touto vyhláškou zároveň určit i místa, ve kterých bude v rámci obecního systému přebírat:

- a) stavební a demoliční odpad vznikající na území obec při činnosti nepodnikajících fyzických osob,*
- b) movité věci v rámci předcházení vzniku odpadu,*
- c) komunální odpad vznikající na území obce při činnosti právnických a podnikajících fyzických osob, které se do obecního systému na základě písemné smlouvy zapojí; v takovém případě musí obec obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit alespoň druhy odpadu, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat do obecního systému, způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru,*
- d) výrobky s ukončenou životností v případě, pokud je přebírá v rámci služby pro výrobce podle zákona o výrobcích s ukončenou životností, nebo*
- e) rostlinné zbytky z údržby zeleně, zahrad a domácností ke zpracování na kompost v rámci komunitního kompostování podle § 65.*

Obec může obecně závaznou vyhláškou, kterou nastaví obecní systém, stanovit povinnosti osob související s předáváním odpadů a movitých věcí do obecního systému.“

Právě ohledně komunitního kompostování, případně i některých dalších otázek (např. charitativního sběru textilu a obuvi, zapojení podnikatelů, nakládání se stavebním a demoličním odpadem apod.) některé obce přijímaly zvláštní OZV vztahující se pouze na tuto specifickou problematiku. Nový zákon o odpadech předpokládá, že toto **vše bude řešeno v rámci jedné OZV**.

Starý zákon o odpadech, konkrétně jeho **§ 17 odst. 3**, stanovil obcím následující povinnosti: „*Obec je povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů. Ministerstvo může stanovit vyhláškou podrobnosti rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů.*“ Od 1. 1. 2020 tak byla příslušnou prováděcí vyhláškou ke starému zákonu o odpadech pro obce nově zavedena také **povinnost zajistit třídění jedlých olejů a tuků**.

Starý zákon o odpadech byl k 1. 1. 2021 nahrazen novým zákonem o odpadech (zákon č. 541/2020 Sb.), který stanoví obcím následující povinnosti:

- **podle ustanovení jeho § 59 odst. 1:** „*Obec je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. Pokud obec zavedla poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci na základě kapacity soustředovacích prostředků podle zákona o místních poplatcích, je povinna přebírat směsný komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob v množství odpovídajícím kapacitě soustředovacích prostředků.*
- **podle ustanovení jeho § 59 odst. 2:** „*Obec je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu. Obec není povinna odděleně soustřeďovat odpad plastů, skla a kovů, pokud tím nedojde s ohledem na další způsob nakládání s nimi k ohrožení možnosti provedení jejich recyklace.*“

Pokud obec tyto své povinnosti nesplní, v souladu s § 122 nového zákona o odpadech se vystavuje riziku poměrně vysokého finančního postihu (**až do výše 10 milionů Kč**). V rámci přechodných ustanovení k novému zákonu o odpadech měly obce možnost mít **v roce 2021** systém svého odpadového hospodářství **nastavený ještě stávající OZV**, kterou nebyly povinny v tomto roce novelizovat – byla zde ovšem nutnost vydat novou OZV, a to s účinností nejpozději k **1. 1. 2022**.

V obci Brandýsek je obecní systém odpadového hospodářství nyní nastavený „**Obecně závaznou vyhláškou č. 2/2019, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek**“ ze dne 27.1.1.2019, která nahradila obecně závaznou vyhlášku obce č. 1/2015, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek.

Výše uvedená vyhláška obce Brandýsek v zásadě odpovídá novému zákonu o odpadech po stránce faktické, nikoli však již po stránce formální – po přijetí nového zákona o odpadech jsou v jejím textu také jisté formální vady, např. odkazy na starý, tedy nyní již neplatný zákon o odpadech a jeho prováděcí předpisy.

Dále upozorňujeme na to, že **podle aktuální legislativy** je třeba nyní v rámci obecně závazné vyhlášky o stanovení obecního systému odpadového hospodářství kromě nakládání se stavebním a demoličním odpadem řešit v samostatných článcích také problematiku následujícího: nakládání s movitými věcmi v rámci předcházení vzniku odpadu, což se týká zejména charitativního sběru textilu a obuvi, případně i dalších předmětů (knihy, hračky, bytový textil, nábytek), dále nakládání s výrobky s ukončenou životností, tedy zpětného odběru (týká se zejména elektrozařízení, světelných zdrojů, baterií a akumulátorů, ale může se vztahovat i na pneumatiky), zapojení podnikatelů a komunitního kompostování.

Doporučujeme proto **co možná nejdříve vypracovat zcela novou obecně závaznou vyhlášku o obecním systému odpadového hospodářství**, která by byla plně v souladu s novým zákonem o odpadech **po stránce faktické i formální**.

Vzhledem k tomu, že **od 1. 1. 2025** budou mít obce za povinnost zajistit i třídění textilního odpadu a jak vyplývá z dodané dokumentace – je již nyní v obci Brandýsek prováděn sběr textilu v režimu odpadu, doporučujeme tuto skutečnost **při přípravě této nové vyhlášky rovněž zohlednit**, aby nebylo nutné vyhlášku za dva roky znovu novelizovat.

Při přípravě této nové vyhlášky také doporučujeme **přeformulování stávajícího článku 3 odst. 2** tak, aby ohledně přesného umístění stanovišť sběrných nádob na separovaný odpad a jejich druhů i počtů na jednotlivých stanovištích odkazoval na webové stránky obce, na kterých by pak byly uvedeny veškeré tyto podrobnosti. Důvodem našeho doporučení je skutečnost, že není příliš praktické muset měnit obecní vyhlášku pokaždé, když se změní umístění, byť jenom jediné takové odpadní nádoby. Tento přesný informační „rozpis“ ohledně stanovišť nádob na SEPAR na webových stránkách obce pak samozřejmě musí být stále aktuální.

Doporučujeme také, aby i samotná nová vyhláška byla na webových stránkách obce zveřejněna tak, aby byla pro případné zájemce **snadno dohledatelná**.

2) Obecně závazná vyhláška, kterou se ukládá povinnost hradit poplatek za odpady

Stará právní úprava dávala obcím možnost vybrat ze 3 možností, jak lze od občanů poplatek za odpady v obci vybírat. Výběr nejvhodnější varianty pro výběr poplatku tak závisel na celkově zvolené strategii odpadového hospodářství – vždy však bylo třeba zvolit ukládání poplatku pouze jedním způsobem (kombinace pravidel z jednotlivých zákonů nebyla připuštěna).

Podle nové právní úpravy má nyní obec **pouze dvě možnosti**, jak od občanů poplatek vybírat, přičemž obě jsou aktuálně zakotvené v novelizovaném zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích – nový zákon o odpadech **zrušil možnost uzavírání smlouvy mezi občanem a obcí** a stejně tak přímo v samotném zákoně o odpadech již není zákonné zmocnění pro vydání tohoto typu OZV.

Obec si tak může vybrat pouze jednu z možností dle zákona o místních poplatcích, jakákoli jejich kombinace není přípustná.

Tou první je **poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**, který se ukládá na základě ustanovení §§ 10e až 10h zákona o místních poplatcích a je velmi podobný dřívějšímu poplatku dle **§ 10b** zákona o místních poplatcích ve znění platném k 31. 12. 2020 – pouze s tím rozdílem, že nyní zákon umožňuje stanovit tento poplatek v maximální možné výši **1 200 Kč** (podle staré právní úpravy to bylo pouze 1 000 Kč) na poplatníka a rok a taktéž již **byla zrušena povinnost** ve vyhlášce či její příloze uvádět přesný rozpočet nákladů odpadového hospodářství na poplatníka a rok v předcházejícím kalendářním roce. Při přípravě nové legislativy bylo naštěstí pamatováno na fakt, že pro obce bylo zpravidla dosti velkým problémem shromáždit všechny podklady pro provedení tohoto výpočtu ještě před koncem kalendářního roku, tedy tak, aby mohla být příslušná vyhláška přijata v průběhu měsíce prosince s účinností od 1. 1. následujícího kalendářního roku, a tak poplatkovou vyhlášku buď přijímaly později, nebo ve vyhlášce přijaté v prosinci použily výpočty podle předcházejícího kalendářního roku, takže např. poplatek pro rok 2020 byl stanoven na základě čísel z roku 2018, což pak poněkud postrádalo smysl.

Druhým možným způsobem pak je **poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci** ukládaný na základě ustanovení §§ 10i až 10m zákona o místních poplatcích, kdy základ tohoto poplatku za příslušné poplatkové období má tři možné způsoby jeho stanovení (opět je zákonem vyloučena možnost jejich kombinace), a to **hmotnost odpadu** v kilogramech na poplatníka, **objem odpadu** v litrech na poplatníka a **kapacita soustředovacích prostředků na odpad pro nemovitou věc** v litrech na poplatníka.

Obec Brandýsek se pro rok 2023 rozhodla zavést poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci dle §§ 10i až 10m zákona o místních poplatcích – viz **Obecně závazná vyhláška obce Brandýsek o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci** ze dne 12.12. 2022.

Okruh osob, které podléhají poplatkové povinnosti, je touto OZV vymezen plně v souladu s citovaným zákonem. Základem poplatku je **kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad** za kalendářní měsíc v litrech připadající na poplatníka a sazba poplatku činí dle této vyhlášky **0,4861 Kč za litr**, což vše je rovněž v souladu s citovaným zákonem.

Výše uvedená OZV je tedy plně v souladu s aktuálně platnou legislativou a z tohoto hlediska tedy není nutné na ní nic měnit.

3.1.2. Smluvní dokumentace s dodavateli služeb v oblasti OH

Níže v textu tohoto oddílu vypočteme právní vztahy, ke kterým nám ze strany obce Brandýsek byly doručeny podklady s tím, že uvedeme některé z podstatných náležitostí těchto smluv. Cílem tohoto oddílu je zejména kompletní zmapování právního rámce, v němž se odpadové hospodářství obce odvíjí. Předpokládáme tedy, že nám byly ze strany obce dodány veškeré smluvní dokumenty k existujícím právním vztahům.

Tab. č. 5: Smlouva o dílo č. S06R310585

Č. smlouvy	S06R310585
Smluvní strana	Obec Brandýsek
Smluvní strana	REGIOS a.s. (později FCC Regios, a.s.)
Datum uzavření	20.10.2006
Trvání smlouvy	Na dobu neurčitou
Předmět smlouvy	Svoz a nakládání s komunálními odpady
Ukončení smlouvy	Písemnou výpovědí z jakéhokoliv důvodu nebo i bez udání důvodu s výpovědní lhůtou 3 měsíce
Ostatní	Příloha č. 1 – Ceník Dodatek č. 11 ze dne 8.3.2023 – Změna ceníku služeb Pokud byly přijaty nějaké další dodatky nebo přílohy k této smlouvě, nebyly ze strany obce předloženy

Tab. č. 6: Smlouva na zajištění ambulantního svozu biologicky rozložitelného odpadu z údržby zeleně obce a zahrad domů na katastru obce Brandýsek

Č. smlouvy	2023-2
Smluvní strana	Obec Brandýsek
Smluvní strana	Bromil s.r.o.
Datum uzavření	2.1.2023
Trvání smlouvy	Na dobu určitou, a to do 31.12.2024
Předmět smlouvy	Pravidelný svoz bioodpadu, jednorázové rozmístění nádob na určená místa, svezení nádob z terénu
Ukončení smlouvy	Okamžité odstoupení od smlouvy je možné v případě porušení druhou stranou sjednaných podmínek spolupráce a při nemožnosti plnění povinností vyvolanou okolnostmi, které není možné ovlivnit
Ostatní	Pokud byly přijaty nějaké dodatky nebo přílohy k této smlouvě, nebyly ze strany obce předloženy

Tab. č. 7: Smlouva o umístění a provozování kontejnerů

Č. smlouvy	V textu smlouvy není uvedeno
Smluvní strana	Obec Brandýsek
Smluvní strana	REVENGE, a.s. (později TextilEco a.s.)
Datum uzavření	8.1.2015
Trvání smlouvy	Na dobu neurčitou
Předmět smlouvy	Sběr oděvů, obuvi a textilu prostřednictvím kontejnerů umístěných na stanovených místech na území obce
Ukončení smlouvy	Výpovědí bez udání důvodu s výpovědní lhůtou 3 měsíce
Ostatní	Příloha č. 1 – Podrobná specifikace kontejnerů Příloha č. 2 – Seznam stanovišť kontejnerů
	Dodatek č. 1 ze dne 18.10.2021 -Změna typu umístěných kontejnerů a změna počtu kusů a lokality umístěných kontejnerů
	Pokud byly přijaty nějaké další dodatky nebo přílohy k této smlouvě, nebyly ze strany obce předloženy

Tab. č. 8: Smlouva o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů

Č. smlouvy	OS201420004529, evidenční číslo 60/0315
Smluvní strana	Obec Brandýsek
Smluvní strana	EKO-KOM, a. s.
Datum uzavření	11.4.2014
Trvání smlouvy	Na dobu neurčitou
Předmět smlouvy	Zajištění zpětného odběru a zajištění recyklace odpadu z obalů
Ukončení smlouvy	Písemnou výpovědí i bez udání důvodu, výpověď je nutné podat 6 měsíců před koncem kalendářního čtvrtletí
Ostatní	Příloha č. 1 – Vzor výkazu Příloha č. 2 – Vzor dotazníku Příloha č. 3 – Sazebník odměn a koeficientů bonusových složek (ceník) Příloha č. 4 – Standardy složení komunálních odpadů a podílu obalové složky
	Dodatek č. 1 ze dne 11.4.2014 – Pověření společnosti REGIOS a.s. plněním některých povinností obce plynoucích z této smlouvy
	Pokud byly přijaty nějaké další přílohy nebo dodatky – zejména týkající se změny odměny, nebyly ze strany obce předloženy

Tab. č. 9: Smlouva o využití obecního systému odpadového hospodářství a zajištění zpětného odběru elektrozařízení

Č. smlouvy	MUA001_2021
Smluvní strana	Obec Brandýsek
Smluvní strana	ELEKTROWIN, a.s.
Datum uzavření	3.6.2021
Trvání smlouvy	Na dobu určitou – do 31.12.2021 s možností jejího automatického prodloužení vždy o další kalendářní rok
Předmět smlouvy	Zřízení místa či míst zpětného odběru odpadních elektrozařízení
Ukončení smlouvy	Písemné oznámení do 30.11. příslušného kalendářního roku, že smluvní strana trvá na ukončení smlouvy ke sjednanému datu
Ostatní	Příloha č. 1 – Specifikace sběrného místa – místa zpětného odběru Příloha č. 2 – Metodický pokyn pro obsluhu v místě zpětného odběru Příloha č. 3 – Bonus za zpětný odběr a způsob jeho výpočtu Pokud byly přijaty nějaké další dodatky nebo přílohy k této smlouvě, nebyly ze strany obce předloženy

Máme k dispozici celkem pět smluv týkajících se problematiky odpadového hospodářství v obci Brandýsek – její druhými smluvními stranami je **REGIOS a.s. (později FCC Regios, a.s.), Bromil s.r.o., REVENGE, a.s. (později TextilEco a.s.), EKO-KOM, a. s. a ELEKTROWIN, a.s.**

Zcela obecně řečeno z předložených smluv nevyplývá, že by jejich obsah závažným způsobem bránil jakýmkoli případným koncepčním změnám v oblasti odpadového hospodářství. Způsob ukončení smlouvy je u většiny smluv **výpovědí nebo oznámení o ukončení trvání smlouvy**.

Jako překážku koncepčních změn v oblasti odpadového hospodářství je potřeba vnímat dosti dlouhé výpovědní lhůty u smlouvy se společností **EKO-KOM, a.s.**

Je rovněž třeba konstatovat, že ze strany obcí bývá často aplikována praxe pouhého dodatkování smluv za účelem prodloužení jejich trvání bez současné realizace zadávacího řízení, v jehož rámci by byl vybrán nejvhodnější dodavatel. Pouze upozorňujeme, že tato praxe se často dostává do rozporu se zákonem o zadávání veřejných zakázek a vždy je třeba řádně vyhodnotit, zda zadávací řízení skutečně není potřebné. Z našich zkušeností vyplývá, že pokud v určité obci existuje dlouhou dobu (zhruba 10 či dokonce více let) smlouva s takovým externím dodavatelem služeb v oblasti odpadového hospodářství prakticky beze změny, její trvání je stále prodlužováno a k jejím modifikacím dochází pouze prostřednictvím dodatků, kterými se však fakticky zavádějí pouze nové ceny služeb, bývá to ze strany kontrolních orgánů **tolerováno spíše výjimečně**. Pouhé přesvědčení obce o tom, že neexistuje více potenciálních dodavatelů služby, případně obavy, že by se do vypsání výběrového řízení na veřejnou zakázku nepřihlásil žádný uchazeč, není bráno za dostatečně závažný důvod.

V případě obce Brandýsek je smlouva se společností REGIOS a.s. (později FCC Regios, a.s.), jejíž předmětem je svoz a nakládání s komunálními odpady už skoro 17 let stará! Pokud se obec rozhodne přistoupit k realizaci zadávacího řízení, bylo by velmi vhodné **již nyní začít zpracovávat příslušné podklady**.

Ze získané dokumentace je zřejmé, že obec Brandýsek má uzavřenou smlouvu **se společností EKO-KOM**. Z pohledu případných koncepčních změn však tato smlouva není příliš důležitá, protože trvání těchto smluv bývá v rámci nově navrhovaných strategií nedotčeno nebo dotčeno jen minimálně (změny se obecně nejčastěji týkají smlouvy o výpůjčce, kdy se mění počet nádob, které jsou obci zapůjčeny, a to v návaznosti na závěry a cíle strategie).

Z předložené smluvní dokumentace dále vyplývá, že obec Brandýsek **je zapojena do tzv. „kolektivních systémů“**, tedy má uzavřené smlouvy týkající se zpětného odběru elektrozařízení. Další podrobný rozbor těchto smluv není nyní nutný, protože i tyto smlouvy jsou nově navrhovanou strategií prakticky nedotčeny, případně dotčeny jen zcela minimálně, většinou není nutné je v případě nově navrhovaných strategií modifikovat či dokonce rušit.

Obecně lze konstatovat, že v dodané smluvní dokumentaci **nebyly shledány zásadní překážky**, které by bránily jejímu případnému ukončení, ani jiné překážky, které by bránily eventuálním **koncepčním změnám v oblasti odpadového hospodářství**.

Souhrn legislativní části

- OZV o stanovení obecního systému odpadového hospodářství není v souladu s platnou odpadovou legislativou.
- U poplatků za odpady obec zvolila systém poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.
- Třeba předem počítat s poměrně složitým ukončováním některých smluv.
- Smlouva se svozovou společností je poměrně zastaralá.

3.2. Podnikatelské subjekty

Veškerý odpad, který vzniká na území obce při nevýrobní činnosti PO a FO oprávněných k podnikání a který je uveden v Katalogu odpadů jako „KO“ je nazýván jako „**odpad podobný komunálnímu**“. Z uvedeného vyplývá, že podnikatelé nejsou oprávněni ukládat odpad do nádob či na další místa, která jsou obcí určena pro odkládání KO. Podnikatelé mají dvě možnosti, jak s odpadem podobným komunálnímu, který nemohou sami využít nebo odstranit v souladu s právními předpisy, naložit:

- 🗑️ Podnikatel může odpad převést do vlastnictví osoby, jež je oprávněna k jejich převzetí, tedy provozovateli zařízení k využití nebo odstranění nebo ke sběru nebo k výkupu konkrétního druhu odpadu.
- 🗑️ Původce odpadu může uzavřít smlouvu s obcí na základě které bude využívat systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování KO zavedeného obcí.

Zákon o odpadech pro tuto smlouvu vyžaduje, aby byla uzavřena v písemné formě. Její povinnou náležitostí je výše sjednané ceny, kterou je PO či FO oprávněná k podnikání povinna obcí za tuto službu platit. Podnikatel, jenž uzavřel s obcí takovou smlouvu, je povinen, pokud s odpadem nenaložil, nebo se jej nezbavil jiným způsobem, který je v souladu se zákonem o odpadech, odpad podobný komunálnímu třídit a odkládat odděleně na místa, která k tomu obec určila, a to v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce.

S novým zákonem o odpadech č. 541/2020 Sb. přišlo v rámci zapojení PS do obecního systému několik změn v porovnání se zákonem č. 185/2001 Sb. o odpadech. Za nejdůležitější body považujeme následující:

- 🗑️ Každá obec si může stanovit, zda umožní zapojení PS do systému. Zároveň stanoví, jaké druhy odpadů a v jaké míře nabídne sbírat.
- 🗑️ Pokud PS zajistí plnění prostřednictvím obce, pak se tato obec stává původcem odpadu, včetně veškerých náležitostí v rámci ohlašovacích povinností.
- 🗑️ Zda a v jaké podobě je možné zapojit PS do systému by měla obec zahrnout do své OZV „o systému nakládání s odpady...“

Možnost zapojení PS do systému OH obce může být pro obec prospěšné z ekonomického hlediska, kdy navýší své příjmy a zároveň mnohdy narovnájí stav, kdy PS zneužívaly obecní síť bezplatně. Zároveň si může obec zlepšit míru separace díky navýšení produkce SEPAR odpadů. Výhodné je zapojení i pro PS, zejména drobné podnikatele, jež si takto zajistí plnění zákonné povinnosti evidence produkce odpadů, bez potřeby další administrativy. Na druhou stranu si obec může zapojením PS zhoršit míru separace, protože se do její celkové produkce dostane produkce SKO z nádob podnikatelských subjektů.

V rámci komunikace společnosti ARCH consulting s.r.o. s Českou inspekcí životního prostředí jsme obdrželi informaci, že právě zajištění nakládání s odpady pro podnikatele bude jednou z kontrolovaných činností s vysokou prioritou. Kontrolu, zda mají PS zajištěno plnění a případné uvalení peněžité pokuty, je dle zákona č. 541/2020 paragrafu 123 f) oprávněna ČIŽP, obecní úřad, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností. Maximální výše pokuty je stanovena na **1 000 000 Kč**, dle zákona č. 541/2020 Sb. paragrafu 118 3) a) s odkazem na větu 1) b) příslušného paragrafu.

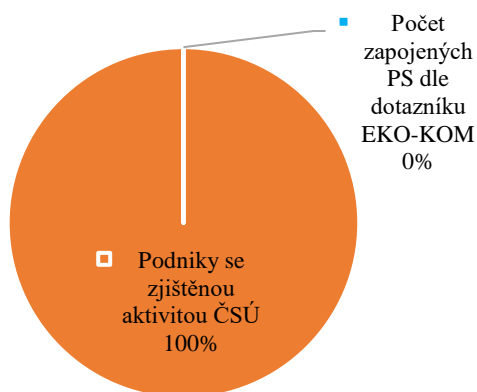
Dle Českého statistického úřadu bylo v obci 258 aktivních podnikatelských subjektů ke dni 31.12.2022. Dle dotazníku EKO-KOM do obecního systému nakládání s odpady v roce 2022 nebyly zapojeny žádné podnikatelské subjekty.

Tab. č. 10: Podnikatelské subjekty v obci 2022

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Fyzické osoby	407	224
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	390	213
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnost. zákona	10	7
Zemědělství podnikatelé	4	3
Právníkové osoby	53	34
Obchodní společnosti	32	28
akciové společnosti	N/A	N/A
Družstva	N/A	N/A
Celkem	460	258

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 2: Poměr zapojených podnikatelských subjektů

Zdroj: ČSÚ, Dotazník EKO-KOM 2021

Upozorňujeme, že nezapojením podnikatelských subjektů do obecního systému nakládání s odpady se obec připravuje o možné příjmy a zároveň hrozí zneužívání sběrné sítě. Výše uvedené údaje rovněž neznamenají, že tyto PS neplní zákonem stanovenou povinnost, jelikož mohou využívat služeb externích dodavatelů. Na základě údajů z ČSÚ vnímáme potenciál pro zapojení podnikatelských subjektů do obecního systému nakládání s odpady a doporučujeme zvážit možnosti jejich zapojení.

Souhrn zapojení podnikatelských subjektů

- Dle dotazníku EKO-KOM nebyly v roce 2022 do obecního systému odpadového hospodářství zapojeny žádné podnikatelské subjekty.
- Dle ČSÚ bylo v roce 2022 v obci 258 aktivních podnikatelských subjektů.
- V obci je potenciál pro zapojení podnikatelských subjektů do obecního systému nakládání s odpady.

3.3. Informování a vzdělávání občanů

Podle § 60 odstavce 4 zákona o odpadech č. 541/2020 Sb. je obec povinna způsobem umožňující dálkový přístup informovat nejméně jednou ročně o způsobech a rozsahu odděleného soustředování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně obec také zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému. Dle zákona č. 365/2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy je „dálkovým přístupem“ myšlen web obce.

V následujících letech je pro dosažení požadavků odpadové legislativy naprosto zásadní komunikace s občany a jejich edukace. Obce by měly průběžně informovat obyvatele o stavu odpadového hospodářství, míře dosažení legislativních požadavků a způsobech dosažení zlepšení stavu odpadového hospodářství. Důležité je navázat na výsledky obce motivační systémy ve formě odměn a výše poplatku.

Mezi hlavní informační kanály obce patří povinná úřední deska a oficiální webové stránky obce, kde jsou také zveřejněny obecně závazné vyhlášky, které se týkají nakládání s odpady a další informace, např. termíny svozu, třídění a poplatky za svoz. V nákladu 700 ks vychází jednou za 2 měsíce obecní zpravodaj „Kizob“. Jakékoliv koncepční změny jsou vždy dle obce v tomto periodiku uvedeny. Obecní zpravodaje jsou efektivním a zároveň nízkonákladovým nástrojem pro edukaci občanů při transformaci systému odpadového hospodářství. Rovněž jej lze využít při intenzivním zapojení podnikatelských subjektů pod obecní systém nakládání s odpady.

Dle dotazníku EKO-KOM obec nevyužívá žádnou formu motivace obyvatel ke zvyšování třídění odpadů.

Obec Brandýsek na svých webových stránkách **zveřejňuje** povinně zveřejňované informace o způsobech nakládání s odpady a kvantifikované výsledky odpadového hospodářství dle § 60 odstavce 4 zákona o odpadech č. 541/2020 Sb.

Souhrn informování a vzdělávání občanů

- Občané jsou průběžně informováni o možnostech nakládání s odpady prostřednictvím webových stránek obce, úřední desky a obecního periodika.
- Obec vydává v nákladu 700 ks 1x za 2 měsíce obecní zpravodaj.
- V obci není zaveden motivační systém pro občany.
- Obec na svých webových stránkách zveřejňuje povinně zveřejňované informace pro občany.

3.4. Zařízení pro nakládání s odpady

3.4.1. Sběrné místo

Sběrné místo obce (nepovolené zařízení dle zákona) je v rámci obecního systému určeno k odkládání odpadů od občanů. Nejedná se o stanoviště kontejnerů na tříděný sběr (sběrné hnízdo). Sběrné místo může mít podobu sběrného dvora (oplocený, uzamčený objekt apod.). Sběrné místo slouží pouze občanům obce Brandýsek a subjektům zapojeným do obecního systému. Sběrné místo je přístupné každou poslední sobotu v měsíci v době od 9:00 do 12:00 hodin.

Na sběrném místě lze odevzdávat SEPAR odpady, dřevo, objemný odpad a jedlé oleje a tuky. Na tomto sběrném místě nelze odevzdávat stavební a demoliční odpady.

Souhrn zařízení pro nakládání s odpady

- Na území obce Brandýsek je provozováno sběrné místo určené ke shromažďování vybraných druhů odpadů.

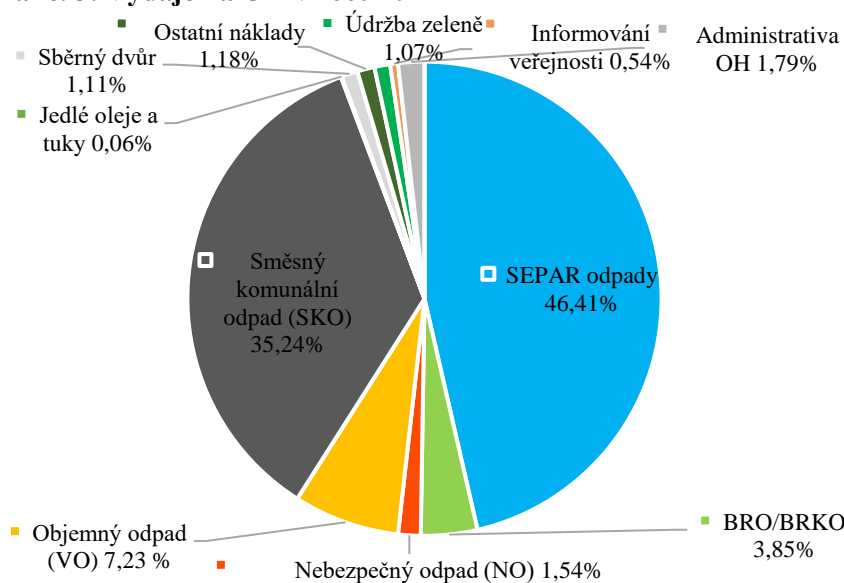
4. Ekonomika odpadového hospodářství

Tab. č. 11: Výdaje na OH v letech 2021 a 2022

Položka	2021	2022	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
SEPAR odpady	1 259 026 Kč	1 299 742 Kč	40 716 Kč	3,23 %
BRO/BRKO	52 030 Kč	107 720 Kč	55 690 Kč	107,03 %
Nebezpečný odpad (NO)	56 753 Kč	43 023 Kč	-13 730 Kč	-24,19 %
Objemný odpad (VO)	227 408 Kč	202 608 Kč	-24 800 Kč	-10,91 %
Směsný komunální odpad (SKO)	905 757 Kč	986 975 Kč	81 218 Kč	8,97 %
Koše na veřejných prostranstvích *	42 000 Kč	- Kč	- Kč	- %
Littering	55 000 Kč	0 Kč	-55 000 Kč	-100,00 %
Jedlé tuky a oleje *	- Kč	1 726 Kč	- Kč	- %
Sběrný dvůr	28 000 Kč	31 000 Kč	3 000 Kč	10,71 %
Ostatní náklady na provoz SEPAR *	- Kč	33 000 Kč	- Kč	- %
Motivační systémy *	5 500 Kč	- Kč	- Kč	- %
Údržba zeleně – odpady	33 000 Kč	30 000 Kč	-3 000 Kč	-9,09 %
Informování veřejnosti	15 000 Kč	15 000 Kč	0 Kč	0,00 %
Administrativa OH	48 000 Kč	50 000 Kč	2 000 Kč	4,17 %
Výdaje celkem	2 727 474 Kč	2 800 794 Kč	73 320 Kč	2,69 %
V přepočtu na obyvatele	1 277 Kč	1 260 Kč	34 Kč	2,69 %

Zdroj: EKO-KOM dotazník 2021 a 2022

Položky označené * není možné porovnávat z důvodu změny formátu dotazníku EKO-KOM

Graf č. 3: Výdaje na OH v roce 2022

Zdroj: EKO-KOM dotazník 2022

Celkové výdaje obce v roce 2022 představovaly **2 800 794 Kč**. Nejvýznamnějšími položkami z výdajů bylo zajištění tříděného sběru (kompozitní obaly, papír, plasty, sklo a kovy) v hodnotě 1 299 742 Kč (46,41 % celkových výdajů), sběr, svoz a odstranění SKO představující částku 986 975 Kč (35,24 % celkových výdajů) a sběr, svoz a odstranění objemného odpadu v hodnotě 202 608 Kč (7,23 % celkových výdajů).

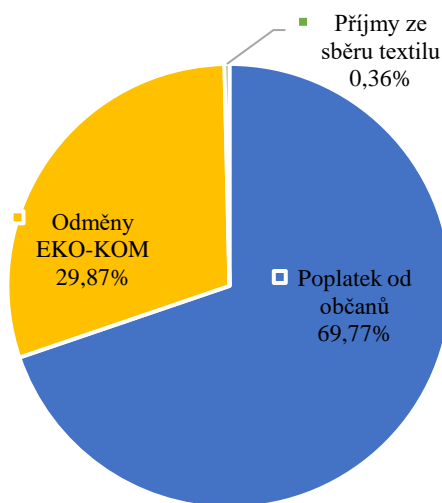
Tab. č. 12: Příjmy na OH v letech 2021 a 2022

Položka	2021	2022	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
Poplatek od občanů	973 944 Kč	1 162 603 Kč	188 659 Kč	19,37 %
Odměny EKO-KOM	492 353 Kč	497 679 Kč	5 326 Kč	1,08 %
Příjmy ze sběru textilu	6 000 Kč	6 000 Kč	0 Kč	0,00 %
Příjmy celkem	1 472 297 Kč	1 666 282 Kč	193 985 Kč	13,18 %
V přepočtu na obyvatele	689 Kč	750 Kč	91 Kč	13,18 %

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021 a 2022, fakturace bonusů EKO-KOM 2021 a 2022

Celkové příjmy v roce 2022 činily **1 666 282 Kč**. Příjmy plynoucí z poplatků za nakládání s odpady od občanů dosahovaly výše 1 162 603 Kč (69,77 % celkových příjmů) a odměny od společnosti EKO-KOM za zajištění sběrné sítě pro SEPAR odpady dosáhly výše 497 679 Kč (29,87 % celkových příjmů).

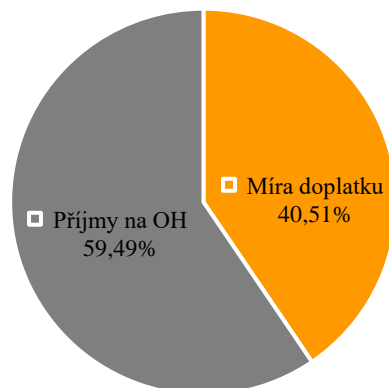
Graf č. 4: Příjmy na OH v roce 2022

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2022, fakturace bonusů EKO-KOM 2022

Míra doplatku obce Brandýsek dosáhla výše 40,51 %. Doporučená výše doplatku dle společnosti ARCH consulting s.r.o. a Svazu měst a obcí ČR by neměla přesáhnout výše 25 %. V současné době míra doplatku představuje částku 1 134 512 Kč.

Graf č. 5: Míra doplatku obce na OH v roce 2022

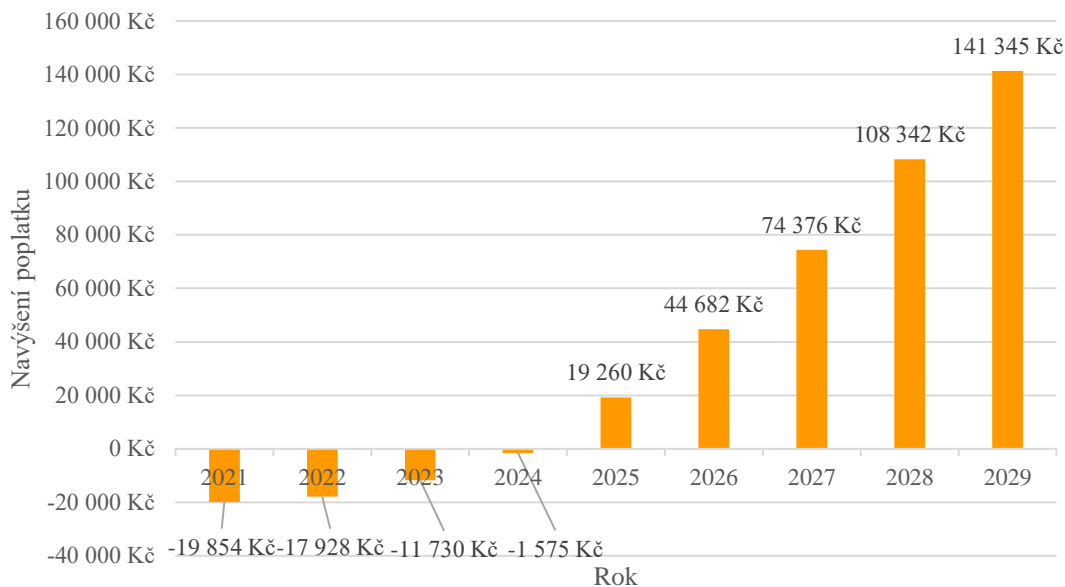
Zdroj: dotazník EKO-KOM 2022, fakturace bonusů EKO-KOM 2022

Tab. č. 13: Teoretické navýšení výdajů za poplatek za uložení odpadu na skládku pro rok 2023 (SKO + VO + Uliční smetky + Odpady z tržišť)

Množství skládkovaných odpadů v roce 2022:	361 tun	
Množství skládkovaných odpadů v roce 2022 na obyvatele:	169 kg	
	Poplatek za ukládání využitelného odpadu na skládku s nárokem na slevu v roce 2023	Poplatek za ukládání využitelného odpadu na skládku v roce 2023
Poplatek za ukládání odpadu na skládku	500 Kč	1 000 Kč
Množství odpadu podléhající poplatku za ukládání odpadu na skládku v roce 2023	384,48 tun	-23,46 tun
Výše poplatku za ukládání odpadu na skládku	192 240 Kč	0 Kč
Navýšení poplatku za ukládání odpadu na skládku v roce 2023 oproti roku 2020	0 Kč	

Zdroj: ISPOP 2022, Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Predikované výdaje jsou platné v případě, že nedojde k významné změně produkce skládkovaných odpadů v tunách. V roce 2023 bude mít obec možnost, na základě počtu obyvatel, skládkovat 384,48 tun odpadu jako zlevněný využitelný a zbylá produkce by byla považována za odpad využitelný. **Při zachování produkce odpadu z roku 2022 by v roce 2023 nedošlo k nárůstu poplatku za uložení odpadu na skládku. K prvnímu nárůstu poplatku by došlo v roce 2025, a to o 19 260 Kč oproti stavu před platností nového zákona o odpadech.**

Graf č. 6: Navýšení poplatku za ukládání odpadu na skládku oproti roku 2020

Zdroj: ISPOP 2022, Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Poplatek od občanů obec Brandýsek vybírá dle OZV č. 1/2022. Základem dílčího poplatku je kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad za kalendářní měsíc v litrech připadajících na poplatníka. Minimální základ dílčího poplatku činí 30 l na měsíc. Sazba poplatku je stanovena na 0,4861 Kč za litr.

Souhrn ekonomiky odpadového hospodářství

- 🗑️ Obec doplácí 40,51 % výdajů na odpadové hospodářství.
- 🗑️ Nejvýznamnější výdaj na OH obce představují SEPAR odpady (46,41 %).
- 🗑️ Meziročně došlo k navýšení výdajů na OH o 2,69 % a navýšení příjmů o 13,18 %.
- 🗑️ V roce 2023 by se při zachování produkce odpadů z roku 2022 nezvýšily výdaje na poplatek za ukládání odpadu na skládku, při stejné produkci odpadů by se poplatek poprvé zvýšil v roce 2025 o 19 260 Kč.
- 🗑️ Poplatky za OH jsou od občanů vybírány jako poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

5. Produkce a nakládání s odpady v obci

5.1. Celková produkce odpadů

Veškeré samosprávné celky jsou povinny vést evidenci produkce odpadů na daném území dotčených původců. Veškerým odpadům jsou přiděleny 6 místné číselné kódy, jež je materiálově specifikují. Hlášení se provádí vždy na konci února za předešlý rok. Výsledky jsou následně odeslány České informační agentuře životního prostředí v rámci Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP).

Tab. č. 14: Celková produkce odpadů v letech 2021 a 2022

Kód	Kat.	Název	Produkce 2021 (t)	Produkce 2022 (t)	Meziroční rozdíl (t)
15 01 04	O	Kovové obaly	0,82	0,00	- 0,82
15 01 05	O	Kompozitní obaly	0,90	1,05	0,15
15 01 10	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek...	0,43	0,00	-0,43
16 05 07	N	Vyřazené anorganické chemikálie, které jsou...	0,09	0,00	-0,09
20 01 01	O	Papír a lepenka	75,16	64,12	-11,04
20 01 02	O	Sklo	47,05	47,92	0,87
20 01 10	O	Oděvy	6,52	6,18	-0,33
20 01 13	N	Rozpouštědla	0,00	0,08	0,08
20 01 14	N	Kyseliny	0,00	0,03	0,03
20 01 15	N	Zásady	0,00	0,03	0,03
20 01 25	O	Jedlý olej a tuk	0,06	0,30	0,24
20 01 26	N	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25	0,25	0,30	0,05
20 01 27	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice...	1,88	1,61	-0,27
20 01 32	N	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 2..	0,02	0,01	0,00
20 01 39	O	Plasty	57,39	56,46	-0,93
20 01 40	O	Kovy	0,00	38,98	38,98
20 02 01	O	Biologicky rozložitelný odpad	90,47	129,60	39,13
20 03 01	O	Směsný komunální odpad	293,61	289,08	-4,53
20 03 04	O	Kal ze septiků a žump	0,00	0,64	0,64
20 03 07	O	Objemný odpad	75,24	71,94	-3,30
Celkem			649,87	708,32	58,44

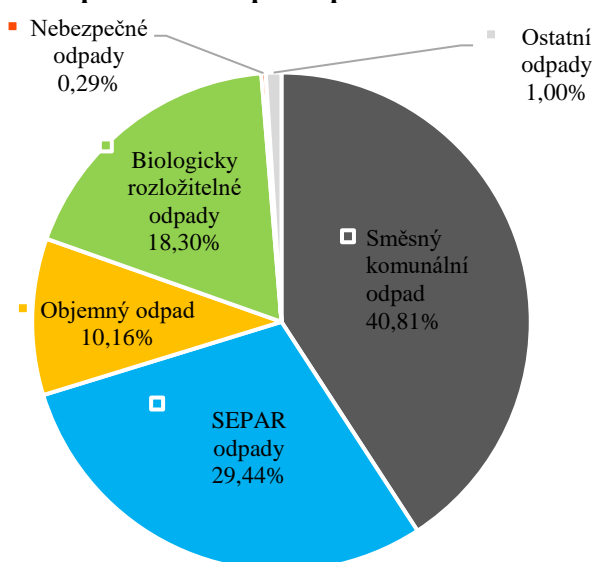
Zdroj: ISPOP 2021 a 2022

V rámci meziročního srovnání u celkové produkce **SEPAR** odpadů došlo ke statisticky významnému nárůstu produkce (15,01 %). Největší nárůst zaznamenala produkce kovů. Obec by měla i v budoucích letech vzhledem k požadavku na „míru separace“ komunálního odpadu usilovat o meziroční nárůst produkce SEPAR odpadů. U **směsného komunálního a objemného odpadu** meziročně nedošlo k významným výkyvům produkce. Produkce **biologicky rozložitelného odpadu** zaznamenala meziroční nárůstu o 43,25 %, což je pozitivní jev z hlediska „míry separace“.

Tab. č. 15: Celková produkce skupin odpadů v letech 2021 a 2022

Název	Produkce 2021 (t)	Produkce 2022 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
Směsný komunální odpad	293,61	289,08	-4,53	-1,54 %
SEPAR odpady	181,31	208,53	27,22	15,01 %
Objemný odpad	75,24	71,94	-3,30	-4,39 %
Biologicky rozložitelné odpady	90,47	129,60	39,13	43,25 %
Nebezpečné odpady	2,67	2,05	-0,62	-23,19 %
Ostatní odpady	6,58	7,12	0,54	8,24 %

Zdroj: ISPOP 2021 a 2022

Graf č. 7: Celková produkce skupin odpadů v roce 2022

Zdroj: ISPOP 2022

5.1.1. Míra separace

Pro představu o současném stavu a plnění legislativních cílů odděleného soustředování komunálních odpadů byla dle následujícího vzorce vypočtena orientační míra separace. K výpočtu byly použity údaje o hmotnosti pouze z hlášení ISPOP obce, který je pro výpočet hlavním, ale nemusí být jediným hlášením ISPOP, který do výpočtu vstupuje. **Níže uvedený výpočet je proto třeba vnímat jako pouze orientační.**

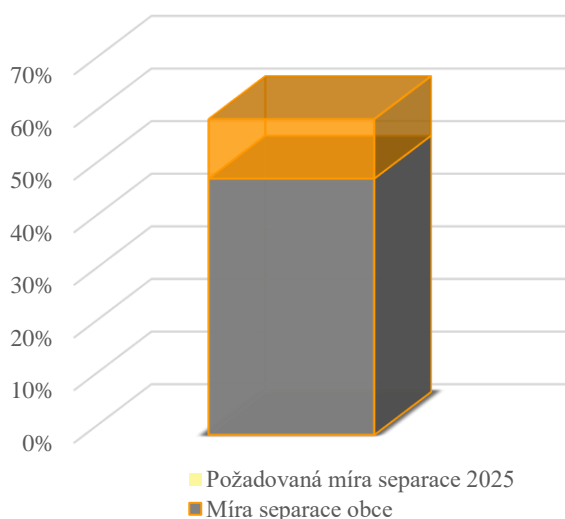
Míra separace

$$= \frac{(SEPAR + BRKO + Jedlé tuky a oleje + Oděvy)}{(SEPAR + BRKO + Jedlé tuky a oleje + Oděvy + SKO + VO + ostatní odpady)} * 100 [\%]$$

**mezi ostatní odpady je započten NO, uliční smetky, odpady z tržišť a další dle přílohy č. 9 vyhlášky č. 273/2021 Sb.*

Z hlášení ISPOP 2022 vychází **míra separace obce 48,70 %**. Tato hodnota aktuálně nedosahuje požadavku na míru separace **60 %** pro rok 2025. Dle zkušeností společnosti ARCH consulting s.r.o. a zároveň monitoringu MŽP dosahuje v současné době většina obcí míry separace okolo 30 %. Z tohoto pohledu je tedy obec Brandýsek nadprůměrná. Míru separace vyšší jak 70 % pak nyní vykazuje méně jak 10 % obcí. **Upozorňujeme, že vzhledem k absenci vážných systémů pro veškeré druhy odpadu může být uvedená produkce v ohlašovacích dokumentech rozdílná od skutečné.**

Graf č. 8: Míra separace dosažená obcí za rok 2022

Zdroj: ISPOP 2022

Souhrn celkové produkce odpadů

- 🌐 Míra separace obce v roce 2022 byla 48,70 % (v roce 2025 požadováno 60 %).
- 🌐 Meziročně nedošlo k významným výkyvům produkce SKO a VO.
- 🌐 Meziročně došlo k nárůstu produkce SEPAR odpadů o 15,01 %.
- 🌐 Meziročně došlo k nárůstu produkce bioodpadu o 43,25 %.

5.2. Směsný komunální odpad (SKO)

Tab. č. 16: Souhrn Směsný komunální odpad 2022

Produkce (tuny)	289,08
Podíl na celkové produkci	40,81 %
Výdaje	986 975 Kč
Podíl na výdajích	35,24 %
Svozová společnost	FCC Regios, a.s.
	Ekologie Rynholec s.r.o.

Zdroj: ISPOP 2022, dotazník EKO-KOM 2022

Směsný komunální odpad představuje s produkcí 289,08 tun za rok 2022 největší položku v hlášení ISPOP. Na celkové produkci se pak SKO podílí z 40,81 %. Sběr, svoz a likvidace SKO je v obci zajištěn prostřednictvím dvou subjektů, a to FCC Regios, a.s. (IČZ: CZS00435) a Ekologie Rynholec s.r.o. (IČZ: CZS00708). Celá produkce směsného komunálního odpadu je odstraňována skládkováním. **Deklarujeme, že dle Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP mají podnikatelské subjekty oprávnění k převzetí odpadu 20 03 01.**

Dle dotazníku EKO-KOM se na území obce Brandýsek nachází celkem **975** sběrných nádob na SKO, toho 959 ks nádob jsou o objemu 120 l a 16 ks nádob mají objem 240 l. Veškeré nádoby na SKO vlastní občané obce. V obci jsou zavedeny 2 frekvence svozu, a to 1x za 14 dní a 1x měsíčně. Další možností svozu nádob na SKO jsou tzv. jednorázové nepravidelné svozy, které se využívají u nemovitostí, obsazených zpravidla 1 osobou, která nenaplní nádobu ani jednou za měsíc nebo občané s mimořádně zvýšenou produkcí směsného komunálního odpadu. V obci není zaveden pytlový sběr SKO.

Fakturace svozu a odstranění SKO probíhá formou jednosložkové ceny, která obsahuje náklady na obsluhu nádob i odstranění odpadu. Po překročení zákonem dané produkce odpadu, na kterou je možné uplatnit slevu na skládce, bude druhou složkou fakturace navýšení poplatku za uložení odpadu na skládce. **Upozorňujeme, že tento způsob fakturace je netransparentní a neodráží skutečné množství poskytnutých služeb, nicméně obec má přesnou představu, kdy byl překročen zákonný limit pro uložení zbytkového odpadu na skládce.**

Dle dotazníku EKO-KOM je na jedné trase sváženo více obcí. Způsob rozpočítávání hmotností svezených odpadů není obci znám.

Nakládání s SKO na území obce je ošetřeno v OZV č. 2/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek. Konkrétně v článku 6 je uvedeno, že se odpad vkládá do sběrných nádob, kterými se rozumí typizované sběrné nádoby jako jsou popelnice o objemu 110 l, 120 l a 240 l a odpadkové koše na veřejných prostranstvích obce.

Tab. č. 17: Benchmark SKO obce za rok 2021

Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2022	130,1
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2021	137,5
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele Středočeský kraj 2021	220,2
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	195,6
Výdaje na 1 tunu SKO obce 2021	3 085 Kč
Výdaje na 1 tunu SKO Středočeský kraj 2021	3 172 Kč
Výdaje na 1 tunu SKO v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	2 970 Kč
Výdaje na 1 obyvatele SKO obce 2021	424 Kč
Výdaje na 1 obyvatele SKO Středočeský kraj 2021	698 Kč
Výdaje na 1 obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	581 Kč

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021 a 2022, ISPOP 2021 a 2022, EKO-KOM – Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2021

Dle benchmarkového ukazatele v roce 2021 vykazuje obec **podprůměrnou** produkci SKO v přepočtu na obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR a ve srovnání s průměrnou produkcí ve Středočeském kraji. Tento fakt lze považovat za **pozitivní** z hlediska míry separace. Pro další porovnání uvádíme, že v rámci všech krajů v ČR byla nejnižší průměrná hodnota 175,7 kg na obyvatele.

Výdaje v přepočtu na jednu tunu v porovnání s obcemi srovnatelné velikosti považujeme za **nadprůměrné** a v porovnání s obcemi ve Středočeském kraji jsou **lehce podprůměrné**. Výdaje na jednoho občana v porovnání s obcemi srovnatelné velikosti a s obcemi ve Středočeském kraji je možné považovat za **podprůměrné**.

Z benchmarkového hodnocení výdajů v přepočtu na obyvatele a na jednu tunu pro jednotlivé skupiny odpadů nicméně není možné vyvozovat žádné závěry a nelze je ani využít pro návrhová opatření vzhledem k rozdílnosti cen dle lokálních podmínek.

Souhrn směsného komunálního odpadu

- SKO tvoří 40,81 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- SKO byl předáván dvěma podnikatelským subjektům.
- Frekvence svozu SKO má 2 varianty a veškeré nádoby jsou ve vlastnictví občanů obce.
- Fakturace svozu a odstranění SKO je netransparentní.
- Obec je svážená na jedné trase spolu s dalšími obcemi.
- Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci SKO v přepočtu na jednoho obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR a ve srovnání s průměrnou produkcí ve Středočeském kraji.

5.3. Separované složky komunálního odpadu (SEPAR)

Tab. č. 18: Souhrn SEPAR odpady 2022

Produkce (tuny)	208,53
Podíl na celkové produkci	29,44 %
Výdaje	1 299 742 Kč
Podíl na výdajích	46,41 %
Svozová společnost	FCC Regios, a.s.

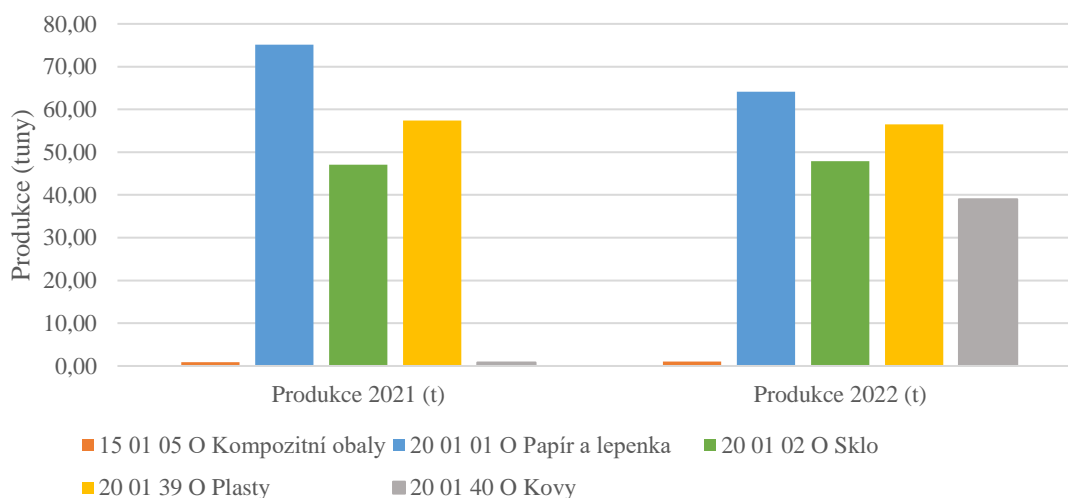
Zdroj: ISPOP 2022, dotazník EKO-KOM 2022

Pro účely této zprávy jsou analyzovány nejběžnější druhy separovaných odpadů, a to kompozitní obaly, papír a lepenka, sklo, plasty a kovy. Těchto 5 komodit souhrnně označujeme jako SEPAR odpady.

Tab. č. 19: Produkce SEPAR odpadů v letech 2021 a 2022

Kód	Kat.	Název	Produkce 2021 (t)	Produkce 2022 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
15 01 05	O	Kompozitní obaly	0,90	1,05	0,15	16,55 %
20 01 01	O	Papír a lepenka	75,16	64,12	-11,04	-14,69 %
20 01 02	O	Sklo	47,05	47,92	0,87	1,85 %
20 01 39	O	Plasty	57,39	56,46	-0,93	-1,62 %
20 01 40	O	Kovy	0,82	38,98	38,16	4 667,03 %
Celková produkce			181,31	208,53	27,22	15,01 %

Zdroj: ISPOP 2021 a 2022

Graf č. 9: Produkce SEPAR odpadů v letech 2021 a 2022

Zdroj: ISPOP 2021 a 2022

Suma SEPAR odpadů za rok 2022 tvořila 208,53 tun, což představuje 29,44 % z celkové produkce odpadů obce. Nejvýznamnější komoditou v rámci SEPAR odpadů byl papír a lepenka, poté plasty, sklo a kovy. Meziroční nárůst produkce SEPAR odpadů byl 15,01 %, což lze označit za pozitivní trend, vzhledem k výpočtu „míry separace“ obce.

Tab. č. 20: Výdaje SEPAR

Položka	2021	2022	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
Papír	458 238 Kč	477 484 Kč	19 246 Kč	4,20 %
Plasty	705 640 Kč	717 600 Kč	11 960 Kč	1,69 %
Sklo	69 971 Kč	69 972 Kč	1 Kč	0,00 %
Kompozitní obaly	14 298 Kč	19 740 Kč	5 442 Kč	38,06 %
Kovy	10 879 Kč	14 946 Kč	4 067 Kč	37,38 %
Celkem	1 259 026 Kč	1 299 742 Kč	40 716 Kč	3,23 %

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021 a 2022

Z ekonomického hlediska došlo meziročně k navýšení výdajů na SEPAR odpady o 3,23 %. K největšímu nárůstu výdajů došlo u komodit kompozitní obaly (38,06 %) a kovy (37,38 %).

Sběr SEPAR odpadů je zajištěn donáškovým systémem na sběrná hnízda obce Brandýsek.

Tab. č. 21: Seznam nádob na SEPAR odpady včetně vyjádření vlastnických vztahů (2022)

Komodity	Vlastnictví (ks)		
	Obec	Svozová společnost	EKO-KOM
Kompozitní obaly		2	1
Papír		20	1
Plasty		22	2
Sklo směsné		10	
Sklo kombinované		2	
Kovy		3	
Celkem nádob:		63	

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2022

Dle dotazníku EKO-KOM 2022 se na území obce nachází 10 veřejných sběrných hnízd s celkovým počtem 63 nádob na komodity plasty, papír a lepenka, sklo, kovy a kompozitní obaly. Většina nádob na SEPAR odpady jsou ve vlastnictví svozové společnosti – FCC Regios, a.s., některé nádoby jsou v pronájmu od společnosti EKO-KOM a.s.

Papír a lepenka, plasty, sklo a kompozitní obaly se shromažďují do nádob s horním výsypem o objemu 1 100 l. Frekvence svozu nádob na papír a plasty je 2x týdně, na sklo – 1x za 14 dní a frekvence svozu nádob na kompozitní obaly je 1x měsíčně. Pro sběr kovů jsou určeny nádoby o objemu 660 l. Frekvence svozu těchto nádob je 1x za 14 dní.

V následující tabulce je na základě metodiky společnosti EKO-KOM vyhodnocena využitelnost sběrné sítě na SEPAR odpady. Dle tabulkových hodnot pro zajištění minimální hustoty sběrné sítě pro rok 2019 může v obci o uvedené velikosti připadat na jedno teoretické sběrné hnízdo 150 obyvatel. **Obec má dle této metodiky dostatečně hustou sběrnou síť.**

Tab. č. 22: Využitelnost sběrné sítě na SEPAR odpady

Velikost sídla	Max obyvatel na sběrné hnízdo	Obyvatel na sběrné hnízdo v obci
2 001 až 5 000 obyvatel	150	117

Zdroj: EKO-KOM výpočet odměny obcí za zajištění sběrné sítě 2019

Sběr SEPAR odpadů ze sběrných nádob v obci provádí podnikatelský subjekt FCC Regios, a.s. (IČZ: CZS00435). **Deklarujeme, že uvedené zařízení má dle databáze ISOH oprávnění přebírat SEPAR odpady.** Část produkce SEPAR odpadů, zejména kovy a papír a lepenka byla předávána ke zpracování do zařízení mimo obecní systém nakládání s odpady.

Fakturace za svoz SEPAR odpadů probíhá formou jednosložkové ceny, kdy v jedné ceně je zahrnut jak výsyp nádob, tak zpracování odpadu. **Upozorňujeme, že tento způsob fakturace není transparentní a neodráží skutečné množství poskytnutých služeb.**

Nakládání se SEPAR odpady na území obce je ošetřeno v OZV č. 2/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek. Konkrétně v článku 3 je uvedeno, že pro sběr SEPAR odpadů slouží zvláštní barevně rozlišené sběrné nádoby, seznam jejich stanovišť je přílohou vyhlášky. Do zvláštních sběrných nádob je zakázáno ukládat jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou určeny.

Tab. č. 23: Benchmark SEPAR obce za rok 2021

Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2022	76,7
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2021	81,8
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele Středočeský kraj 2021	59,2
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	54,2
Výdaje na 1 tunu SEPAR obce 2021	7 205 Kč
Výdaje na 1 tunu SEPAR Středočeský kraj 2021	6 324 Kč
Výdaje na 1 tunu SEPAR v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	5 265 Kč
Výdaje na 1 obyvatele SEPAR obce 2021	589 Kč
Výdaje na 1 obyvatele SEPAR Středočeský kraj 2021	374 Kč
Výdaje na 1 obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	285 Kč

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021 a 2022, ISPOP 2021 a 2022, EKO-KOM – Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2021

Dle benchmarkového ukazatele vykazuje obec **nadprůměrnou** produkci SEPAR odpadů v přepočtu na obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR i se všemi obcemi ve Středočeském kraji. Tento fakt je možné považovat za **pozitivní** vzhledem k výpočtu míry separace. Pro další porovnání uvádíme, že v rámci všech krajů v ČR byla nejvyšší průměrná hodnota 58,1 kg na obyvatele.

Výdaje na jednoho občana jsou v rámci Středočeského kraje a ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR **nadprůměrné**. Výdaje v přepočtu na jednu tunu v porovnání s obcemi srovnatelné velikosti a s obcemi ve Středočeském kraji je možné taktéž považovat za **nadprůměrné**.

Z benchmarkového hodnocení výdajů v přepočtu na obyvatele a na jednu tunu pro jednotlivé skupiny odpadů nicméně není možné vyvozovat žádné závěry a nelze je ani využít pro návrhová opatření vzhledem k rozdílnosti cen dle lokálních podmínek.

Souhrn separovaných složek KO

- SEPAR odpady tvoří 29,44 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- Sběr SEPAR odpadů je zajištěn donáškovým systémem na sběrná hnízda obce Brandýsek.
- Sběr SEPAR odpadů ze sběrných hnízd byl zajišťován jedním podnikatelským subjektem.
- Většina nádob na SEPAR odpady jsou ve vlastnictví svozové společnosti, některé nádoby jsou v pronájmu od společnosti EKO-KOM a.s.
- Fakturace za svoz a nakládání se SEPAR odpady je netransparentní.
- Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání nadprůměrnou produkci SEPAR v přepočtu na obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR i se všemi obcemi ve Středočeském kraji.

5.4. Objemný odpad (VO)

Tab. č. 24: Souhrn Objemný odpad 2022

Produkce (tuny)	71,94
Podíl na celkové produkci	10,16 %
Výdaje	202 608 Kč
Podíl na výdajích	7,23 %
Svozová společnost	FCC Regios, a.s

Zdroj: ISPOP 2022, dotazník EKO-KOM 2022

Suma objemných odpadů za rok 2022 tvořila 71,94 tun, což představuje 10,16 % z celkové produkce odpadů obce. Sběr, svoz a likvidaci objemného odpadu provádí FCC Regios, a.s. (IČZ: CZS00435). Celá produkce je odstraňována skládkováním na skládce svozové společnosti. **Deklarujeme, že dle Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP má podnikatelský subjekt oprávnění k převzetí odpadu 20 03 07.**

Nakládání s objemným odpadem na území obce je ošetřeno v OZV č. 2/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek. Konkrétně v článku 5 je uvedeno, že sběr objemného odpadu je zajišťován na sběrném místě obce v ulici Slánská č. p. 2, kde je možné tento odpad odevzdat obsluze, a to každou poslední sobotu v měsíci od 9:00 do 12:00 hodin.

Tab. č. 25: Benchmark VO obce za rok 2021

Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2022	32,4
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2021	35,2
Měrná produkce VO v kg/obyvatele Středočeský kraj 2021	48,9
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	46,8
Výdaje na 1 tunu VO obce 2021	3 022 Kč
Výdaje na 1 tunu VO Středočeský kraj 2021	1 857 Kč
Výdaje na 1 tunu VO v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	2 175 Kč
Výdaje na 1 obyvatele VO obce 2021	106 Kč
Výdaje na 1 obyvatele VO Středočeský kraj 2021	91 Kč
Výdaje na 1 obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	102 Kč

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021 a 2022, ISPOP 2021 a 2022, EKO-KOM – Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2021

Dle benchmarkového ukazatele vykazuje obec **podprůměrnou** produkci VO v přepočtu na obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR a ve srovnání s průměrnou produkcí ve Středočeském kraji. Tento fakt lze považovat za **pozitivní** z hlediska míry separace. Pro další porovnání uvádíme, že v rámci všech krajů v ČR byla nejnižší průměrná hodnota 36,4 kg na obyvatele.

Výdaje v přepočtu na jednu tunu v porovnání s obcemi ve Středočeském kraji a v porovnání s obcemi srovnatelné velikosti považujeme za **nadprůměrné**. Výdaje na jednoho občana v porovnání s obcemi srovnatelné velikosti a s obcemi ve Středočeském kraji je možné taktéž považovat za **nadprůměrné**.

Z benchmarkového hodnocení výdajů v přepočtu na obyvatele a na jednu tunu pro jednotlivé skupiny odpadů nicméně není možné vyvozovat žádné závěry a nelze je ani využít pro návrhová opatření vzhledem k rozdílnosti cen dle lokálních podmínek.

Upozorňujeme, že dle § 11 vyhlášky č. 273/2021 Sb. musí být od roku 2023 před uložením odpadů na skládku zvolen takový způsob úpravy, případně kombinace způsobů úpravy, který zajistí nejnižší možný dopad uložených odpadů na životní prostředí a lidské zdraví. V případě objemného odpadu katalogového čísla 20 03 07 se za úpravu odpadu před uložením na skládku považuje případ, kdy původce odpadu zajistil při jeho soustředování vytrídění alespoň kovů, plastů a dřeva velkých rozměrů.

Souhrn objemného odpadu

- VO tvoří 10,16 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- Veškerá produkce VO je odstraňována skládkováním.
- VO byl předáván jednomu podnikatelskému subjektu.
- VO je možné 1x měsíčně odevzdávat na sběrném místě obce Brandýsek.
- Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci VO v přepočtu na jednoho obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR i se všemi obcemi ve Středočeském kraji.

5.5. Biologicky rozložitelný odpad

Tab. č. 26: Souhrn BRKO 2022

Produkce (tuny)	129,60
Podíl na celkové produkci	18,30 %
Výdaje	107 720 Kč
Podíl na výdajích	3,85 %
Svozová společnost	Bromil s.r.o.

Zdroj: ISPOP 2022, dotazník EKO-KOM 2022

Suma biologicky rozložitelných odpadů za rok 2022 tvořila 129,60 tun, což představuje 18,30 % z celkové produkce odpadů obce. Tento druh odpadu přebírá jeden podnikatelský subjekt Bromil s.r.o. (IČZ: CZS02178). **Deklarujeme, že dle Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP má podnikatelský subjekt oprávnění k převzetí odpadu 20 02 01.**

Dle interních podkladů mají občané obce několik možností, jak nakládat s bioodpadem. První možností je zpracování bioodpadu v domácích kompostérech, které občané obdrželi od obce z přidělené dotace a druhou možností je odevzdání bioodpadu do velkoobjemových kontejnerů, které jsou celoročně umístěny na území obce a dle potřeby odváženy svozovou společností.

Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem na území obce je ošetřeno v OZV č. 2/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek. Konkrétně v článku 3 je uvedeno, že pro sběr biologicky rozložitelných odpadů slouží zvláštní barevně odlišené sběrné nádoby, jejich umístění je uvedeno v příloze k vyhlášce.

Tab. č. 27: Benchmark BRKO obce za rok 2021

Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2022	58,3
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2021	42,4
Potenciál měrné produkce BRKO v kg/obyvatele ČR*	198,6
Výdaje na 1 tunu BRKO obce 2021	575 Kč
Výdaje na 1 obyvatele BRKO obce 2021	24 Kč
Výdaje na 1 obyvatele ČR 2021	98,1 Kč

Zdroj: Šetření Ústavu procesního inženýrství, VÚT v Brně, dotazník EKO-KOM 2021 a 2022, ISPOP 2021 a 2022, ČSÚ

* Jako statistický údaj je zde použit výstup z terénního šetření, které provedl Ústav procesního inženýrství, VÚT v Brně. Hodnota pro rodinné domy se zahradou činí 200 kg/os/rok. V případě bytové zástavby je hodnota produkce stanovena na 60 kg/os/rok. Námí vypočtený potenciál byl stanoven z poměru z kapitoly 6.2. tj. 1 % hodnoty jsou stanoveny pro bytovou/městskou zástavbu a 99 % je pro zástavbu vilovou.

Dle benchmarkového hodnocení produkce BRKO je patrný další potenciál pro navýšení produkce, který by měl díky svým vlastnostem (vysoká objemová hmotnost) rovněž zásadní vliv na navýšení míry separace. Výdaje v přepočtu na jednoho obyvatele byly ve srovnání se zbytkem ČR výrazně **podprůměrné**. Výdaje v přepočtu na jednu tunu BRKO byly taktéž dle interní databáze ARCH consulting s.r.o. **podprůměrné**.

Souhrn biologicky rozložitelného odpadu

- BRKO tvoří 18,30 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- BRKO byl předáván jednomu podnikatelskému subjektu.
- BRKO mohou občané zpracovávat v kompostérech nebo odevzdávat do celoročně přístupných velkoobjemových kontejnerů na území obce.
- Celoroční sběr bioodpadu je zajištěn.
- Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci BRKO v přepočtu na jednoho obyvatele a podprůměrné výdaje v přepočtu na 1 tunu a na obyvatele.

5.6. Nebezpečný odpad (NO)

Tab. č. 28: Souhrn Nebezpečný odpad 2022

Produkce (tuny)	2,05
Podíl na celkové produkci	0,29 %
Výdaje	43 023 Kč
Podíl na výdajích	1,54 %
Svozová společnost	FCC Regios a.s

Zdroj: ISPOP 2022, dotazník EKO-KOM 2022

Veškerou produkci nebezpečného odpadu přebírá jeden podnikatelský subjekt FCC Regios, a.s. (IČZ: CZS00435). **Deklarujeme, že dle ISOH MŽP je jmenovaný subjekt oprávněn k převzetí daných druhů odpadů.** Sběr nebezpečného odpadu je zajišťován prostřednictvím mobilního sběru.

Tab. č. 29: Produkce nebezpečných odpadů v letech 2021 a 2022

Kód	Kat.	Název	Produkce 2021 (t)	Produkce 2022 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
15 01 10	N	Obaly obsahující zbytky nebezpečných	0,43	0,00	-0,43	-100,00 %
16 05 07	N	Vyřazené anorganické chemikálie...	0,09	0,00	-0,09	-100,00 %
20 01 13	N	Rozpouštědla	0,00	0,08	0,08	100,00 %
20 01 14	N	Kyseliny	0,00	0,03	0,03	100,00 %
20 01 15	N	Zásady	0,00	0,03	0,03	100,00 %
20 01 26	N	Olej a tuk neuvedený pod číslem 20...	0,25	0,30	0,05	18,00 %
20 01 27	N	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a...	1,88	1,61	-0,27	-14,56 %
20 01 32	N	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená...	0,02	0,01	0,00	-6,67 %
Celková produkce			2,67	2,05	-0,62	-23,19 %

Zdroj: ISPOP 2021 a 2022

Nakládání s nebezpečnými odpady na území obce je ošetřeno v OZV č. 2/2019 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Brandýsek. Konkrétně v článku 4 je uvedeno, že svoz nebezpečných odpadů je zajišťován minimálně dvakrát ročně jejich odebíráním na předem vyhlášených přechodných stanovištích přímo do zvláštních sběrných nádob k tomuto sběru určených. Informace o sběru jsou zveřejňovány na úřední desce obecního úřadu, na nástěnkách obce, v místním rozhlase a na webových stránkách obce.

Souhrn nebezpečného odpadu

- 🗑️ Občané mají možnost minimálně dvakrát ročně odevzdávat nebezpečný odpad v rámci mobilního sběru.
- 🗑️ Celou produkci nebezpečného odpadu přebírá FCC Regios, a.s.
- 🗑️ Meziročně došlo k poklesu produkce NO o 23,19 %.

5.7. Ostatní druhy odpadů

Textil a oděvy

Dle § 59 zákona o odpadech mají obce povinnost od roku 2025 zajistit oddělené soustředování textilních materiálů v režimu odpadu. Sběr textilních materiálů pod kódem 20 01 10 Oděvy je v obci zajištěn prostřednictvím 4 sběrných nádob umístěných na území obce Brandýsek. Sběr textilního odpadu je zajištěn prostřednictvím podnikatelského subjektu TextilEco a.s. (IČZ: CZB00891). **Potvrzujeme, že zařízení pod uvedeným IČZ má dle databáze ISOH oprávnění přebírat oděvy a textilní materiály.**

Jedlé tuky a oleje

Povinnost od 1.1.2020 zajistit sběr jedlých tuků a olejů obec plní umístěním 1 nádoby na sběrném místě obce. Sběr daného druhu odpadu je zajištěn prostřednictvím podnikatelského subjektu FCC Regios, a.s. (IČZ: CZS00435). **Potvrzujeme, že zařízení pod uvedeným IČZ má dle databáze ISOH oprávnění přebírat jedlé tuky a oleje.**

Upozorňujeme, že obce jsou povinny zajistit celoroční oddělený sběr jedlých olejů a tuků. Pro splnění dané povinnosti doporučujeme umístit další nádobu na jedlé oleje a tuky na veřejně přístupné sběrné hnízdo.

Stavební odpady

Jelikož stavební odpad není komunálním odpadem, obec Brandýsek nezajišťuje sběr a svoz tohoto druhu odpadu.

Souhrn ostatních druhů odpadu

- V obci jsou umístěny 4 sběrné nádoby na textil, které jsou určeny ke sběru textilu v režimu odpadu.
- Celou produkci textilního odpadu přebírá TextilEco a.s.
- Sběr jedlých tuků a olejů je zajištěn společností FCC Regios, a.s.
- Občané mohou 1x měsíčně jedlé tuky a oleje odevzdávat na sběrném místě obce.
- Obec neumožňuje občanům odevzdávat stavební odpady na sběrném místě obce.

5.8. Zpětný odběr

Dle § 9 zákona o výrobcích s ukončenou životností výrobce plní povinnosti stanovené tímto zákonem pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění výrobků s ukončenou životností, informování konečného uživatele o zpětném odběru a další povinnosti s tím související

- a) v individuálním systému, nebo
- b) v kolektivním systému, a to na základě písemně uzavřené smlouvy o zajištění plnění povinností zpětného odběru, zpracování a využití nebo odstranění výrobků s ukončenou životností (dále jen „smlouva o kolektivním plnění“) s provozovatelem kolektivního systému; odpovědnost výrobce za plnění těchto povinností nezaniká, pokud provozovatel kolektivního systému jejich plnění nezajistí.

Zpětný odběr odpadních pneumatik

Za účelem splnění povinností podle § 97 zákona o výrobcích s ukončenou životností je výrobce pneumatik povinen zřídit na vlastní výdaje nejméně jedno veřejné místo zpětného odběru v každé obci s pověřeným obecním úřadem a v každé obci, která o zřízení veřejného místa zpětného odběru projeví zájem, a to za podmínek obdobných jako pro ostatní obce; to neplatí, pokud ve vzdálenosti do 10 km od ní již tento výrobce zřídil jiné veřejné místo zpětného odběru odpadních pneumatik.

V současné době obec Brandýsek neumožňuje občanům odevzdávat odpadní pneumatiky skrz obecní systém nakládání s odpady.

Upozorňujeme, že v České republice zajišťuje kolektivně povinnost zpětného odběru pneumatik společnost Eltma (IČO: 04684010) nebo GREEN Logistics CZ s.r.o. (IČO: 09632409), a to bezúplatně.

Zpětný odběr elektrozařízení

Za účelem splnění povinností podle § 65 zákona o výrobcích s ukončenou životností je výrobce elektrozařízení určených k použití v domácnostech povinen zřídit na vlastní výdaje nejméně jedno veřejné místo zpětného odběru v každé obci nebo městském obvodu s počtem více než 2000 obyvatel a v každé obci, která o zřízení veřejného místa zpětného odběru projeví zájem, a to za podmínek obdobných jako pro ostatní obce.

Sběr vysloužilých elektrozařízení probíhá prostřednictvím sběrné nádoby od společnosti ELEKTROWIN, a.s., která je umístěna na území obce. Vysloužilé elektrozařízení mají občané možnost po domluvě předávat i dobrovolnému hasičskému sboru.

Souhrn zpětného odběru

- Zpětný odběr odpadních pneumatik není v obci zajištěn.
- Zpětný odběr vysloužilých elektrozařízení je zajištěn prostřednictvím sběrné nádoby na území obce a prostřednictvím dobrovolného hasičského sboru.
- Sběr vysloužilého elektrozařízení, světelných zdrojů a baterií je v obci zajištěn.

6. Souhrn analytické části

Souhrn geograficko-sociologické části

- Obec Brandýsek je tvořena z 97 % rodinnými domy se zahradou,
- V posledních 10 letech došlo v obci k významnému nárůstu počtu obyvatel – 20,63 %.
- Obec je plynofikována.
- V katastru obce se nachází 42 rekreačních objektů.

Souhrn legislativní části

- OZV o stanovení obecního systému odpadového hospodářství není v souladu s platnou odpadovou legislativou.
- U poplatků za odpady obec zvolila systém poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.
- Třeba předem počítat s poměrně složitým ukončováním některých smluv.
- Smlouva se svazovou společností je poměrně zastaralá.

Souhrn zapojení podnikatelských subjektů

- Dle dotazníku EKO-KOM nebyly v roce 2022 do obecního systému odpadového hospodářství zapojeny žádné podnikatelské subjekty.
- Dle ČSÚ bylo v roce 2022 v obci 258 aktivních podnikatelských subjektů.
- V obci je potenciál pro zapojení podnikatelských subjektů do obecního systému nakládání s odpady.

Souhrn informování a vzdělávání občanů

- Občané jsou průběžně informováni o možnostech nakládání s odpady prostřednictvím webových stránek obce, úřední desky a obecního periodika.
- Obec vydává v nákladu 700 ks 1x za 2 měsíce obecní zpravodaj.
- V obci není zaveden motivační systém pro občany.
- Obec na svých webových stránkách zveřejňuje povinně zveřejňované informace pro občany.

Souhrn zařízení pro nakládání s odpady

- Na území obce Brandýsek je provozováno sběrné místo určené ke shromažďování vybraných druhů odpadů.

Souhrn ekonomiky odpadového hospodářství

- Obec doplácí 40,51 % výdajů na odpadové hospodářství.
- Nejvýznamnější výdaj na OH obce představují SEPAR odpady (46,41 %).
- Meziročně došlo k navýšení výdajů na OH o 2,69 % a navýšení příjmů o 13,18 %.
- V roce 2023 by se při zachování produkce odpadů z roku 2022 nezvýšily výdaje na poplatek za ukládání odpadu na skládku, při stejné produkci odpadů by se poplatek poprvé zvýšil v roce 2025 o 19 260 Kč.
- Poplatky za OH jsou od občanů vybírány jako poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

Souhrn celkové produkce odpadů

- 🗑️ Míra separace obce v roce 2022 byla 48,70 % (v roce 2025 požadováno 60 %).
- 🗑️ Meziročně nedošlo k významným výkyvům produkce SKO a VO.
- 🗑️ Meziročně došlo k nárůstu produkce SEPAR odpadů o 15,01 %.
- 🗑️ Meziročně došlo k nárůstu produkce bioodpadu o 43,25 %.

Souhrn směsného komunálního odpadu

- 🗑️ SKO tvoří 40,81 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- 🗑️ SKO byl předáván dvěma podnikatelským subjektům.
- 🗑️ Frekvence svozu SKO má 2 varianty a veškeré nádoby jsou ve vlastnictví občanů obce.
- 🗑️ Fakturace svozu a odstranění SKO je netransparentní.
- 🗑️ Obec je svázena na jedné trase spolu s dalšími obcemi.
- 🗑️ Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci SKO v přepočtu na jednoho obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR a ve srovnání s průměrnou produkcí ve Středočeském kraji.

Souhrn separovaných složek KO

- 🗑️ SEPAR odpady tvoří 29,44 % z celkové produkce odpadu v roce 2021.
- 🗑️ Sběr SEPAR odpadů je zajištěn donáškovým systémem na sběrná hnízda obce Brandýsek.
- 🗑️ Sběr SEPAR odpadů ze sběrných hnízd byl zajišťován jedním podnikatelským subjektem.
- 🗑️ Většina nádob na SEPAR odpady jsou ve vlastnictví svozové společnosti, některé nádoby jsou v pronájmu od společnosti EKO-KOM a.s.
- 🗑️ Fakturace za svoz a nakládání se SEPAR odpady je netransparentní.
- 🗑️ Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání nadprůměrnou produkci SEPAR v přepočtu na obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR i se všemi obcemi ve Středočeském kraji.

Souhrn objemného odpadu

- 🗑️ VO tvoří 10,16 % z celkové produkce odpadu v roce 2021.
- 🗑️ Veškerá produkce VO je odstraňována skládkováním.
- 🗑️ VO byl předáván jednomu podnikatelskému subjektu.
- 🗑️ VO je možné 1x měsíčně odevzdávat na sběrném místě obce Brandýsek.
- 🗑️ Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci VO v přepočtu na jednoho obyvatele ve srovnání s podobně velkými obcemi v rámci celé ČR i se všemi obcemi ve Středočeském kraji.

Souhrn biologicky rozložitelného odpadu

- 🗑️ BRKO tvoří 18,30 % z celkové produkce odpadu v roce 2022.
- 🗑️ BRKO byl předáván jednomu podnikatelskému subjektu.
- 🗑️ BRKO mohou občané zpracovávat v kompostérech nebo odevzdávat do celoročně přístupných velkoobjemových kontejnerů na území obce.
- 🗑️ Celoroční sběr bioodpadu je zajištěn.
- 🗑️ Obec má v roce 2021 v benchmarkovém srovnání podprůměrnou produkci BRKO v přepočtu na jednoho obyvatele a podprůměrné výdaje v přepočtu na 1 tunu a na obyvatele.

Souhrn nebezpečného odpadu

- 🗑️ Občané mají možnost minimálně dvakrát ročně odevzdávat nebezpečný odpad v rámci mobilního sběru.
- 🗑️ Celou produkci nebezpečného odpadu přebírá FCC Regios, a.s.
- 🗑️ Meziročně došlo k poklesu produkce NO o 23,19 %.

Souhrn ostatních odpadů

- 🗑️ V obci jsou umístěny 4 sběrné nádoby na textil, které jsou určené ke sběru textilu v režimu odpadu.
- 🗑️ Celou produkci textilního odpadu přebírá TextilEco a.s.
- 🗑️ Sběr jedlých tuků a olejů je zajištěn společností FCC Regios, a.s.
- 🗑️ Občané mohou 1x měsíčně jedlé tuky a oleje odevzdávat na sběrném místě obce.
- 🗑️ Obec neumožňuje občanům odevzdávat stavební odpady na sběrném místě obce.

Souhrn zpětného odběru

- 🗑️ Zpětný odběr odpadních pneumatik není v obci zajištěn.
- 🗑️ Zpětný odběr vysloužilých elektrozařízení je zajištěn prostřednictvím sběrné nádoby na území obce a prostřednictvím dobrovolného hasičského sboru.
- 🗑️ Sběr vysloužilého elektrozařízení, světelných zdrojů a baterií je v obci zajištěn.

Tab. č. 30: Souhrn Benchmarků obce

Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2021	137,5
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 20001-50000 obyvatel 2021	195,6
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2021	81,8
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 20001-50000 obyvatel 2021	54,2
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2021	35,2
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 20001-50000 obyvatel 2021	46,8
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2021	42,4
Potenciál měrné produkce BRKO v kg/obyvatele ČR 2021 *	198,6

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2021, ISPOP 2021, EKO-KOM – Ekonomika odpadového hospodářství obcí za rok 2021

Uvedené benchmarkové porovnání slouží pouze jako orientační, pro představu, jak si obec stojí v porovnání s ostatními obcemi ČR. Nedoporučujeme provádět závěry především na základě porovnání průměrných výdajů. **Jedná se pouze o průměrné hodnoty, nikoliv nejlepší možnou praxi, které by se obec měla snažit dosáhnout.**

Shrnutí plnění zákonných povinností

Tabulka „Checkbox“ shrnuje v bodech obsah analytické části, tedy jak obec plní legislativní požadavky v rámci odpadového hospodářství.

Tab. č. 31: Checkbox	
Legislativní povinnosti a nedostatky obce	Ano/Ne
Dosažení míry separace pro první milník (rok 2025)	Ne
Produkce skládkovaného odpadu pod 190 kg/obyvatel	Ano
OZV o stanovení obecního systému odpadového hospodářství dle nového zákona o odpadech	Ne
OZV o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci dle nového zákona o odpadech	Ano
Staré smlouvy se svozovou společností řešené dodatky	Ano
Potenciál pro zapojení podnikatelských subjektů	Ano
Informování občanů o OH obce dle nového zákona o odpadech	Ano
Motivační systém pro občany	Ne
Kontrolní systémy – počet výsypů a vážení odpadu na vozidle	Ne
Nadprůměrný doplatek nákladů na OH (více jak 25 %)	Ano
Celoroční sběr biologicky rozložitelného odpadu	Ano
Minimálně 2x do roka sběr objemného odpadu	Ano
Minimálně 2x do roka sběr nebezpečného odpadu	Ano
Sběr jedlých tuků a olejů	Ano
Sběr textilu (režim odpadu)	Ano
Zajištění sběru pneumatik	Ne
Zajištění sběru vysloužilého elektrozařízení	Ano

7. SWOT analýza

Ve SWOT analýze jsou stručně shrnuta zásadní zjištění z analýzy odpadového hospodářství. SWOT je zkratka z anglického originálu, kde S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby). SWOT je tedy zkratkou pro vnitřní silné a slabé stránky organizace (v tomto případě obce) a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí. Jedná se o metodu analýzy, díky které je možné komplexně vyhodnotit fungování systému, nalézt problémy nebo nové možnosti růstu.

SWOT analýza v rámci Analýzy odpadového hospodářství slouží pouze pro ilustraci a zpřehlednění závěrů dokumentu. Podrobněji budou jednotlivé body rozpracovány v rámci Strategie odpadového hospodářství.

Tab. č. 32: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Nízká produkce SKO na obyvatele - Podprůměrná produkce VO na obyvatele - Nadprůměrná produkce SEPAR na obyvatele - Přítomnost sběrného místa 	<ul style="list-style-type: none"> - Skládkování SKO a VO - Nízká produkce BRKO na obyvatele - Nedostatečná práce s občany – informování, vzdělávání, motivace - Vysoký doplatek na OH
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Zapojení podnikatelských subjektů - Zavedení kontrolních mechanismů - Zavedení motivačních systémů a zlepšení práce s občany (informování) - Zavedení Door to Door - Změna koncového zařízení pro SKO a VO - Zisk nové smlouvy s dodavatelem služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Sankce za nesplnění míry separace - Nárůst poplatků za ukládání odpadu na skládku - Nesplnění cílů odděleného soustředování odpadů pro rok 2025

**Jednotlivé příležitosti uvedené ve SWOT analýze výše jsou detailněji popsány v kapitole 8. Návrhová opatření*

Závěry analýzy odpadového hospodářství

8. Návrhová opatření

Kapitola návrhová opatření obsahuje výčet nalezených nedostatků a návrhů pro optimalizaci nakládání s odpady v obci. Návrhy jsou pouze stručné, jelikož jejich realizace obnáší podrobnější přípravu a součinnost dalších stran. Návrhy opatření jsou zároveň určeny k další konzultaci s obcí, aby byly reálně proveditelné a dále podrobně zpracované ve Strategii odpadového hospodářství. V harmonogramu realizace návrhových opatření jsou orientačně uvedeny termíny, kdy by bylo vhodné opatření realizovat.

Tab. č. 33: Návrhová opatření

Číslo opatření	Název opatření	Rok realizace
1. Produkce odpadů a optimalizace systému odpadového hospodářství		
1.1.	Biologicky rozložitelný odpad Doporučujeme zvážit možnosti zavedení Door to Door systému sběru bioodpadu v obci.	2024
1.2.	Gastroodpad Doporučujeme zvážit možnosti zavedení odděleného sběru "gastroodpadu".	2026
1.3.	SEPAR odpady Doporučujeme zvážit možnosti zavedení Door to Door systému sběru SEPAR odpadů v obci.	2024
1.4.	Kontrolní mechanismy a změna fakturace Doporučujeme zavedení kontrolních mechanismů monitorujících počet/frekvenci výsypů a případně hmotnost svezeneho odpadu. V návaznosti na to doporučujeme zvážit možnosti změny fakturace na vícesložkovou cenu.	2024
1.5.	Podnikatelské subjekty Doporučujeme zvážit možnosti zapojení podnikatelských subjektů do obecního systému nakládání s odpady a tím zvýšit příjmy na OH.	2024
2. Předcházení vzniku odpadů		
2.1.	Předcházení vzniku odpadů v rámci obce Doporučujeme zvážit pořízení vícerázového vybavení na obecní akce, podporu využívání online bazarů, swap akce, bezobalové obchody a další.	2023
2.2.	Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností Doporučujeme zřídit nebo rozšířit sběrnou síť na výrobky s ukončenou životností (elektrozařízení, světelné zdroje, baterie, pneumatiky).	2023

3. Zařízení pro nakládání s odpady		
3.1.	Vlastní řešení svozu odpadů	2026
	Doporučujeme zvážit možnosti realizace komunitního kompostování na území obce nebo vlastního řešení svozu odpadů, případně ve spojení s dalšími obcemi.	
3.2.	Koncové zařízení na SKO a VO	2027
	Doporučujeme zvážit možnosti odklonění uvedených odpadů k energetickému využití.	
4. Práce s občany, vzdělávání a motivace		
4.1.	Výběr poplatku od občanů	2024
	Vzhledem k vysokému doplatku obce na odpadové hospodářství a budoucímu navýšení poplatku za ukládání odpadu na skládku doporučujeme navýšení poplatků od občanů.	
4.2.	Informační kampaň a vzdělávání občanů	2023
	Doporučujeme provádět informační kampaň směrem k občanům se zacílením na zlepšení třídění odpadů a možnosti jejich odevzdání.	
4.3.	Dotazníkové šetření	2023
	Doporučujeme provést dotazníkové šetření na téma nakládání s odpady a využít ho jako podklad pro tvorbu strategie odpadového hospodářství.	
5. Administrativní korekce		
5.1.	Roční hlášení	2023
	Doporučujeme provést administrativní korekce v hlášeních ISPOP (uvádět produkci všech druhů odpadu) a EKO-KOM (počty nádob na SEPAR odpady, cena za odstranění odpadů).	
5.2.	Obecně závazné vyhlášky	2023
	Doporučujeme provést aktualizaci obecně závazné vyhlášky o stanovení obecního systému odpadového hospodářství tak, aby splňovala legislativní požadavky.	
5.3.	Aktualizace smluvních vztahů	2024
	Doporučujeme aktualizaci smluvních vztahů, které jsou řešeny dodatky. V rámci nové smlouvy zároveň doporučujeme nastavení nových podmínek, které budou vycházet ze strategie odpadového hospodářství.	
6. Ostatní		
6.1.	Rozbor směsného komunálního odpadu	2023
	Doporučujeme provést rozbor směsného komunálního odpadu. Výsledky rozboru je možné využít pro tvorbu strategie odpadového hospodářství nebo pro vzdělávání a informování občanů.	

9. Závěr

Obec Brandýsek má za rok 2022 přibližnou míru separace 48,70 %, čímž aktuálně nesplňuje požadavek na míru separace pro rok 2025 (60 %). V následujících letech doporučujeme obci zaměřit se na zvyšování produkce BRKO a SEPAR odpadů, například zavedením Door to Door systému sběru bioodpadu a SEPAR odpadů v obci, což umožní dosáhnout zákonem stanovené míry separace.

Pro zlepšení míry třídění odpadu v obci doporučujeme zavedení kontrolních mechanismů a na ně navazujících motivačních systémů, které by občany odměnily za množství vyprodukovaného odpadu. Zároveň doporučujeme provádět informační kampaně se zacílením na zlepšení třídění využitelných složek odpadu.

Z analýzy dále vyplynulo, že obec má míru doplatku na odpadové hospodářství 40,51 %, přičemž za optimální se považuje doplatek kolem 25 %. V této souvislosti doporučujeme obci navýšení nebo změnu výběru poplatku za odpady od občanů a případné zapojení podnikatelských subjektů do systému odpadového hospodářství obce.

Jako pozitivní lze vnímat nízkou produkci objemného a směsného komunálního odpadu, nadprůměrnou produkci SEPAR odpadů a přítomnost sběrného místa. Celkově vnímáme nutnost systém odpadového hospodářství v obci optimalizovat a doporučujeme provést změny dle návrhových opatření.

Seznam zdrojů

Externí zdroje

- 📄 Analýza objemové hmotnosti BRO, Server o komunálních službách
- 📄 Český statistický úřad (ČSÚ)
- 📄 Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje 2016-2026
- 📄 Platná legislativa ČR
- 📄 Metodické pokyny MŽP k nové odpadové legislativě (MZP/2020/720/5211, MZP/2020/720/5174)
- 📄 Potenciál produkce bioodpadu, Ústav procesního inženýrství, VÚT v Brně
- 📄 EKO-KOM – Ekonomika OH obcí v roce 2021
- 📄 Mapy s možností dálkového pozorování Street view společnosti Google
- 📄 Mapy.cz
- 📄 Metodický návod pro zpracování plánu odpadového hospodářství (2015)

Interní zdroje

- 📄 Hlášení ISPOP 2021, 2022
- 📄 Dotazník EKO-KOM 2021, 2022
- 📄 Fakturace bonusů EKO-KOM 2021, 2022
- 📄 Obecně závazné vyhlášky obce
- 📄 Smluvní dokumentace mezi obcí a dodavatelem služeb v rámci OH
- 📄 Fakturace za služby v oblasti OH

Seznam tabulek, grafů a obrázků

- 📄 Tab. č. 1: Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku
- 📄 Tab. č. 2: Množství skládkovaného odpadu na občana v tunách za rok, na které se vztahuje výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku
- 📄 Tab. č. 3: Separační cíle pro obce a města
- 📄 Tab. č. 4: Poměr zástavby
- 📄 Tab. č. 5: Smlouva o dílo č. S06R310585
- 📄 Tab. č. 6: Smlouva na zajištění ambulantního svozu biologicky rozložitelného odpadu z údržby zeleně obce a zahrad domů na katastru obce Brandýsek
- 📄 Tab. č. 7: Smlouva o umístění a provozování kontejnerů
- 📄 Tab. č. 8: Smlouva o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů
- 📄 Tab. č. 9: Smlouva o využití obecního systému odpadového hospodářství a zajištění zpětného odběru elektrozařízení
- 📄 Tab. č. 10: Podnikatelské subjekty v obci 2022
- 📄 Tab. č. 11: Výdaje na OH v letech 2021 a 2022
- 📄 Tab. č. 12: Příjmy na OH v letech 2021 a 2022
- 📄 Tab. č. 13: Teoretické navýšení výdajů za poplatek za uložení odpadu na skládku pro rok 2023 (SKO + VO + Uliční smetky + Odpady z tržišť)
- 📄 Tab. č. 14: Celková produkce odpadů v letech 2021 a 2022
- 📄 Tab. č. 15: Celková produkce skupin odpadů v letech 2021 a 2022
- 📄 Tab. č. 16: Souhrn Směsný komunální odpad 2022
- 📄 Tab. č. 17: Benchmark SKO obce za rok 2021

- 🗺 Tab. č. 18: Souhrn SEPAR odpady 2022
 - 🗺 Tab. č. 19: Produkce SEPAR odpadů v letech 2021 a 2022
 - 🗺 Tab. č. 20: Výdaje SEPAR
 - 🗺 Tab. č. 21: Seznam nádob na SEPAR odpady včetně vyjádření vlastnických vztahů (2022)
 - 🗺 Tab. č. 22: Vytíženost sběrné sítě na SEPAR odpady
 - 🗺 Tab. č. 23: Benchmark SEPAR obce za rok 2021
 - 🗺 Tab. č. 24: Souhrn Objemný odpad 2022
 - 🗺 Tab. č. 25: Benchmark VO obce za rok 2021
 - 🗺 Tab. č. 26: Souhrn BRKO 2022
 - 🗺 Tab. č. 27: Benchmark BRKO obce za rok 2021
 - 🗺 Tab. č. 28: Souhrn Nebezpečný odpad 2022
 - 🗺 Tab. č. 29: Produkce nebezpečných odpadů v letech 2021 a 2022
 - 🗺 Tab. č. 30: Souhrn Benchmarků obce
 - 🗺 Tab. č. 31: Checkbox
 - 🗺 Tab. č. 32: SWOT analýza
 - 🗺 Tab. č. 33: Návrhová opatření
-
- 🗺 Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel obce Brandýsek
 - 🗺 Graf č. 2: Poměr zapojených podnikatelských subjektů
 - 🗺 Graf č. 3: Výdaje na OH v roce 2022
 - 🗺 Graf č. 4: Příjmy na OH v roce 2022
 - 🗺 Graf č. 5: Míra doplatku obce na OH v roce 2022
 - 🗺 Graf č. 6: Navýšení poplatku za ukládání odpadu na skládku oproti roku 2020
 - 🗺 Graf č. 7: Celková produkce skupin odpadů v roce 2022
 - 🗺 Graf č. 8: Míra separace dosažená obcí za rok 2022
 - 🗺 Graf č. 9: Produkce SEPAR odpadů v letech 2021 a 2022
-
- 🗺 Obrázek č. 1: Hierarchie nakládání s odpady
 - 🗺 Obrázek č. 2: Území obce Brandýsek

ARCH consulting s.r.o.
Služická 873/ 6, 100 Praha 10
IČO: 28779479
<http://www.obcejinak.cz>
info@obcejinak.cz

